

**Худудларда тижорат
банкларининг тадбиркорлик
субъектлари фаолияти
ривождаги фаол иштироки**
(10-бетда ўқинг).

**Банклар акцияларига
қизиқиш катта.....8**

**Ўзбекистонда товарлар ва
хизматлар нархининг динамикаси.....9**

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

Банк ходимлари, ишбилармонлар ва тадбиркорларнинг ҳафталик газетаси

ISSN 2010-6602

1995 йил январдан бошлаб нашр этилмоқда

№ 29 (1000), 2015 йил 23 июль

www.banknews.uz

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг мажлиси тўғрисида АХБОРОТ

2015 йил 16 июлда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисида жорий йилнинг биринчи ярим йиллигида республикани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари кўриб чиқилди ҳамда қабул қилинган 2015 – 2019 йилларда иқтисодиётни янада ислоҳ қилиш, таркибий ўзгартириш ва диверсификациялаш Дастурларини амалга ошириш ишларини тизимли ташкил этиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар ишлаб чиқилди.

Мажлисида мамлакатни ривожлантиришнинг асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов томонидан 2015 йил 16 январда республика Ҳукуматининг мажлисида белгилаб берилган 2015 йилги иқтисодий дастурнинг энг муҳим йўналишлари ва устувор вазифаларини амалга оширишни сўзсиз таъминлаш ишларининг натижалари ҳар томонлама кўриб чиқилди ва батафсил таҳлил қилинди. Республика саноат тармоқлари ва худудларининг ишлаб чиқариш ва экспорт салоҳиятини ривожлантириш, фаол инвестиция сиёсатини амалга ошириш, истиқболли стратегик инвестиция лойиҳаларини амалга оширишга хорижий инвестицияларни жалб этиш, ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштиришни чуқурлаштириш ва тармоқлараро саноат кооперациясини кенгайтириш, шунингдек, аҳолининг бандлигини, ҳаёт даражаси ва сифатини ошириш шулар жумласидандир.

Мамлакатда қабул қилинган иқтисодиётни ривожлантириш ва модернизациялаш, уни диверсификациялаш ва рақобатбардорлигини таъминлаш стратегиясининг тизимли ва изчил амалга оширилиши туфайли, жаҳон иқтисодиётида сақланиб қолаётган инқирозли ҳодисаларга ва унинг ривожланиши суръатлари сусайганлигига қарамай, Ўзбекистонда иқтисодий ўсишнинг юқори суръатлари ва макроиқтисодий мувозанатни мустаҳкамлаш таъминланаётганлиги қайд этилди. Ютуқлар ва

мамлакат иқтисодиётини ривожлантириш истиқболлари халқаро молия институтлари томонидан юқори баҳоланаётганлиги таъкидланди. Жумладан, Халқаро валюта жамғармасининг 2015 йил апрель-май ойларида мамлакатимизда бўлган миссияси бошлигининг баёнотида «Ўзбекистон иқтисодиёти ... мураккаб ташқи шароитда ҳам ўз барқарорлигини намоеён этмоқда. ... 2015 йилда иқтисодий ўсиш, қутилганидек, юқори бўлади. Бунга яқинда қабул қилинган саноат ва инфратузилмани модернизация қилиш, ... хусусийлаштириш ва корпоратив бошқарув дастурлари самарасида эришилади», деб қайд этилди.

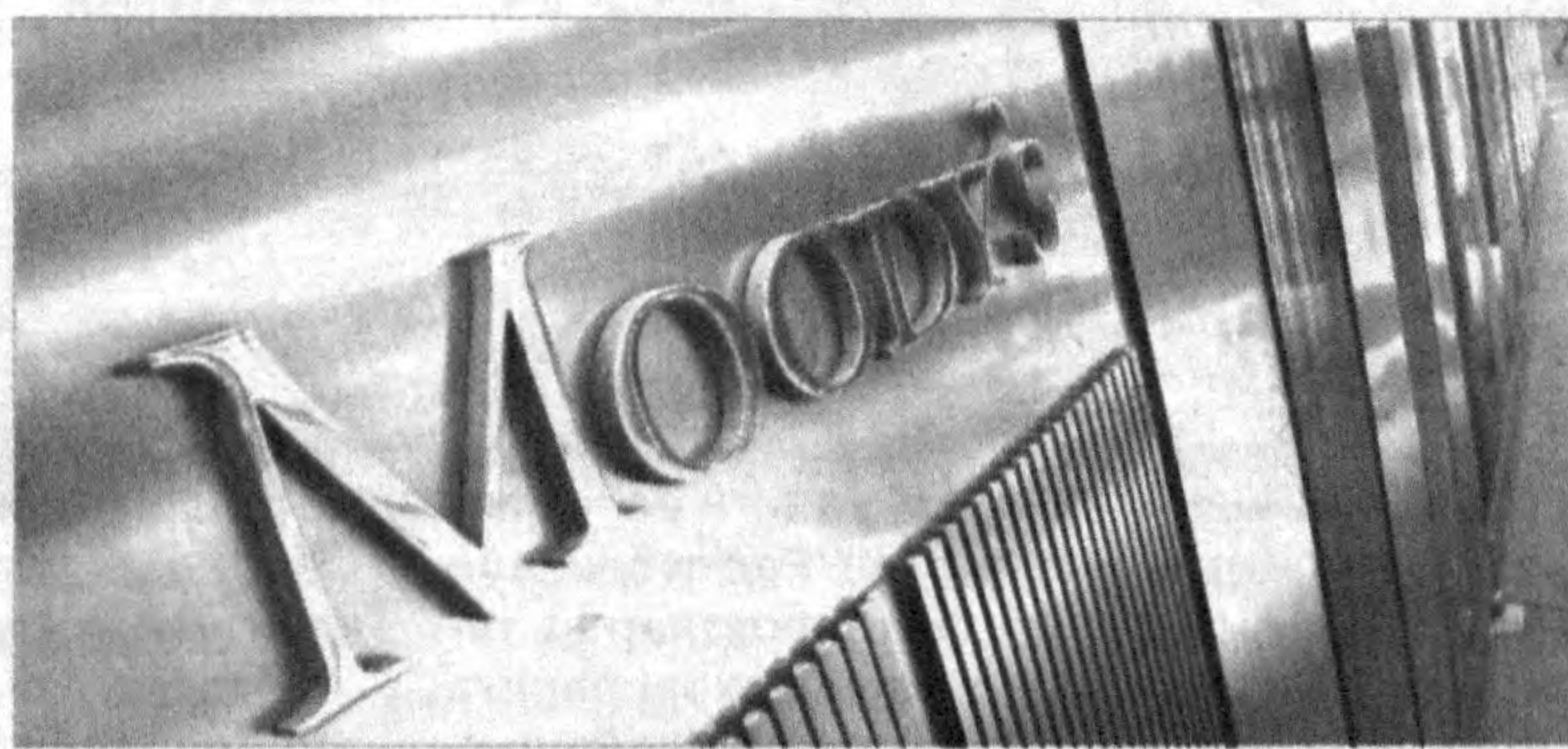
Биринчи ярим йиллик якунлари бўйича ялпи ички маҳсулотнинг ўсиши 8,1 фоизни ташкил этди, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми ҳам 8,1 фоизга ўсди. Экспорт ҳажмларининг 7,4 фоизга ўсиши ва ташқи савдо айланмасининг ижобий сальдоси таъминланди. Давлат бюджети профицит билан ижро этилди. Инфляция даражаси прогноз параметрлардан ортиқ бўлмади.

Истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажмларини тубдан кўпайтириш, хизматлар ва сервис соҳасини жадал ривожлантириш, ички талабни мутаносиб рағбатлантириш юзасидан аниқ мақсадга йўналтирилган чора-тадбирлар истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажмларининг 13,5 фоизга, чакана товар айланмасининг 14,8 фоизга ва хизматларнинг 13,1 фоизга ўсишини таъминлади.

(Давоми 2-бетда).

«Moody's»: барқарор операцион муҳит ва активлар сифати Ўзбекистон банкларининг ривожланиш омилидир

2015 йил 13 июль куни «Moody's» халқаро рейтинг агентлиги томонидан кейинги 12-18 ой учун «Ўзбекистон банк тизимининг ривожланиш истиқболлари» янги ҳисоботи нашр қилиниб, унга мувофиқ агентлик кетма-кет олтинчи йил Ўзбекистон банк тизими ривожланиш истиқболларини «барқарор» даражада тасдиқлади.

Агентлик фикрича, Ўзбекистонда макроиқтисодий ҳолат барқарор бўлиб, мамлакат

иқтисодиёти экспорт таркибининг диверсификация қилинганлиги ва экспортдан

тушган даромадларнинг ҳукумат томонидан давлат инвестицияларини молиялаштиришга йўналтирилиши ҳисобига юқори суръатларда ривожланмоқда.

Ўзбекистонда барқарор ва кўп тармоқли иқтисодиётнинг шакллантирилгани ҳамда мамлакат иқтисодиётига катта ҳажмдаги капитал инвестицияларнинг йўналтирилаётгани тижорат банклари учун барқарор операцион муҳит яратмоқда.

«Moody's» агентлиги Ўзбекистон банклари активлари сифатининг барқарор динамикасини эътироф этган ҳолда, активлар сифатининг келгусида ҳам юқори даражада сақланиб қолишини прогноз қилмоқда.

(Давоми 3-бетда).

Банкларни капиталлаштириш иқтисодий ўсишга самарали ёрдам бермоқда

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкида банк тизимининг 2015 йилнинг I ярим йиллигидаги фаолияти якунлари ва мамлакатимиз Президенти Ислон Каримов томонидан Вазирлар Маҳкамасининг жорий йил 16 январдаги мажлисида белгилаб берилган 2015 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим йўналишлари ва устувор вазифалари ижроси ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 16 июлдаги йиғилишида банк тизими олдида қўйилган долзарб вазифаларнинг муҳокамасига бағишланган кенгайтирилган Бошқарув мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисни Марказий банк раиси Файзулла Муллажонов бошқарди.

Қайд этилдики, ҳисобот даврида Марказий банкнинг пул-кредит сиёсати 2015 йил учун мўлжалланган макроиқтисодий кўрсаткичларнинг бажарилишига, мамлакатимиз Президентининг банк тизимини янада ислоҳ қилиш, унинг барқарорлигини ошириш ҳамда юқори халқаро рейтинг кўрсаткичларига эришишга қаратилган фармон ва қарорларида белгиланган вазифалар ижросини таъминлашга йўналтирилди.

2015 йилнинг I ярим йиллигида мамлакатимиз банк тизимининг капиталлашув даражасини ошириш, унинг ликвидлигини янада мустаҳкамлаш, барқарорлигини кучайтириш борасида тизимли чора-тадбирлар амалга оширилди.

Натижада банк тизимида нафақат халқаро умумқабул қилинган меъёрларга, балки айрим йўналишлар бўйича ундан ҳам юқори кўрсаткичларга эришилди.

Хусусан, бугунги кунда банк тизими капиталининг етарлилик даражаси 24,3 фоизни ташкил этиб, у халқаро банк назорати бўйича Базель кўмитаси томонидан 8 фоиз қилиб белгиланган талабга нисбатан қарийб 3 баробар зиёддир. 2015 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, банкларнинг умумий капитали 7,2 трлн. сўмдан ошиб кетди (1-диаграмма).

(Давоми 4-бетда).

ISLOHOTLAR YO'LIDA

Ўзбекистон Республикаси

Вазирлар Маҳкамасининг мажлиси тўғрисида

АХБОРОТ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Аҳоли бандлиги масалаларини ҳал этиш бўйича амалга оширилаётган тизимли чора-тадбирлар туфайли 2015 йилнинг биринчи ярим йиллигида 441,8 мингта янги иш ўрни, улардан 274,9 минг иш ўрни ёки 62,2 фоизи қишлоқ жойларда ташкил этилди.

Фаол инвестиция сиёсатини ҳамда иқтисодий тармоқлари ва соҳаларини модернизациялаш, техника ва технологик жиҳатдан янгилаш чора-тадбирларини амалга оширишни давом эттириш, инфратузилмани ривожлантириш ўзлаштирилган инвестициялар ҳажми 9,8 фоизга, шу жумладан, тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ва кредитлар 10,9 фоизга ўсишини таъминлади. 2015 йилги Инвестиция дастури доирасида 63 та инвестиция лойиҳасини амалга ошириш тугалланди. 1866 та ишлаб чиқариш объекти фойдаланишга топширилди. Маҳаллийлаштирилган маҳсулотларнинг 585 та янги турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Инвестиция жараёнларининг фаоллашуви пудрат қурилиш ишлари ҳажмининг 18 фоизга ўсишига кўмаклашди.

Ушбу масалани муҳокама қилиш давомида вазирликлар, идоралар, хўжалик бирлашмалари, йирик корхоналар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари раҳбарларининг эътибори замонавий юқори технологик ишлаб чиқариш қувватлари ва объектларни ишга тушириш бўйича муҳим стратегик инвестиция лойиҳаларини ўз вақтида амалга оширишни таъминлаш учун шахсан масъул эканликларига қаратилди. Улар олдига айрим лойиҳалар бўйича йўл қўйилган қолоқликнинг ўрнини тўлдиришга ва истиқболли инвестиция лойиҳаларини амалга оширишга инвестициялар жалб этишни жадаллаштиришга қаратилган комплекс қўшимча чора-тадбирларни амалга ошириш юзасидан аниқ вазифалар қўйилди.

Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги, Иқтисодий вазирлиги, хўжалик бирлашмалари, йирик корхоналар, вилоятлар, шаҳарлар ва туманлар ҳокимликларига иқтисодий тармоқлари ва республика ҳудудларининг экспорт салоҳиятини сафарбар қилиш, маҳсулот экспорти ҳажмларини кўпайтириш ва турларини кенгайтириш, анъанавий бозорларда мамлакатимизнинг экспорт қилувчилари мавқеини мустаҳкамлаш ва янги ташқи бозорларни ўзлаштиришни таъминлаш бўйича комплекс қўшимча чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш топширилди.

Мажлисда ғалла ўрими-йиғими мавсуми якунларини танқидий таҳлил қилишга ва об-ҳаво шароитларининг ғўза ҳосилига салбий таъсирининг олдини олиш юзасидан кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирларни ишлаб чиқишга, шунингдек, ғўзани парвариш қилиш бўйича комплекс агротехника тадбирларини ўз вақтида ўтказишга жиддий эътибор қаратилди. Аграр секторни янада ривожлантириш ва модернизациялаш, қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчиларини ҳар томонлама

қўллаб-қувватлаш юзасидан қўрилаётган тизимли чора-тадбирлар туфайли қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш ҳажми 6,5 фоизга ўсганлиги қайд этилди. Мўл ғалла етиштирилди ва дон йиғиштириб олинди.

Жорий йилнинг нихоятда ноқулай об-ҳаво шароитларини ҳисобга олган ҳолда, мажлис қатнашчиларининг эътибори об-ҳаво шароитларининг қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришга, энг аввало, ғўзага салбий таъсирини камайтириш, иқтисодий тармоқларининг ва ижтимоий соҳа объектларининг узлуксиз ишлашини таъминлаш бўйича кечиктириб бўлмайдиган комплекс чора-тадбирлар қўриш зарурлигига қаратилди.

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва туманлар ҳокимликлари раҳбарларига қишлоқ хўжалиги экинларини ўз вақтида суғоришни таъминлаш, ғўзаларни зараркундлардан интеграциялаштирилган ҳолда самарали ҳимоя қилишни ташкил этиш, шунингдек, агротехника ва ирригация-мелиорация тадбирларини ўтказиш учун ёнилғи-мойлаш материалларини етказиб бериш бўйича аниқ топшириқлар берилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов томонидан тасдиқланган 2015 – 2019 йилларда ислохотлаш, иқтисодий таркибий ўзгартиришлар, модернизациялаш ва диверсификациялаш Дастурларини тизимли амалга оширилишини таъминлаш масалалари мажлис қатнашчиларининг эътибори марказида бўлди. Иқтисодий давлат иш-тироқини тубдан камайтириш, хусусий мулкнинг аҳамияти ва улушини ошириш, тадбиркорлик фаолиятини ҳимоя қилишни ва кафолатларини кучайтириш, акциялаштиришни чуқурлаштириш ва корпоратив бошқаришни такомиллаштириш, саноат ишлаб чиқаришини модернизациялаш ва диверсификациялаш, муҳандислик-коммуникация ва йўл-транспорт инфратузилмасини ривожлантириш дастурий чора-тадбирларини амалга ошириш бўйича ишларни самарали мувофиқлаштириш ҳамда тизимли ташкил этиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Қайд этиб ўтилдики, ўрта муддатли истиқболда мамлакат иқтисодий-иқтисодий янада ислоҳ қилиш ва модернизациялаш стратегиясининг асосий мазмун-моҳиятини ташкил этадиган ушбу дастурий ҳужжатларнинг муваффақиятли амалга оширилиши яқин йиллар мобайнида иқтисодий-

ни ўстиришнинг юқори суръатларини сақлаб қолишни, иқтисодийнинг янада замонавий ва диверсификацияланган тузилмасини шакллантиришни, иқтисодийнинг рақобатбардошлигини оширишни таъминлайди. Шу муносабат билан Вазирлар Маҳкамаси комплексларининг, вазирликлар, идоралар, хўжалик бирлашмалари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар, шаҳар ва туманлар ҳокимликлари раҳбарларининг эътибори яқин беш йилга мўлжалланган қабул қилинган дастурларга киритилган аниқ чора-тадбирларни белгиланган муддатларда ўз вақтида ва сифатли амалга оширилишини таъминлаш, уларда назарда тутилган барча мақсадли пара-

метрлар ва индикаторларга эришиш юзасидан уларнинг шахсий масъулиятига қаратилди.

Мажлис давомида 2015 – 2019 йилларга мўлжалланган таркибий ўзгартиришларнинг қабул қилинган Дастурлари барча бандларини сўзсиз ва тўлиқ амалга ошириш устидан мувофиқлаштириш ва назорат қилишнинг қатъий тизимини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Бунда тасдиқланган Дастурларнинг тайёргарлик босқичидан бошлаб тўлиқ амалга оширишда унинг ҳар бир бандини қўриб чиқиш ва ижро этишни барча босқичлари устидан изчил назорат қилувчи автоматлаштирилган компьютер дастурларини қисқа муддатларда ишлаб чиқиш ва ишга туширишни таъминлашга қарор қилинди.

Шунингдек, тасдиқланган Дастурлар амалга оширилиши бўйича масъул ижрочилар ҳисобланган вазирликлар, идоралар ҳамда тегишлича улар ижросини мувофиқлаштиришни ва ҳар ойлик назорат қилишни таъминловчи Идоралараро кенгашлар ва Ҳукумат ҳузуридаги комиссиялар белгиланди.

2015 – 2019 йилларга мўлжалланган тасдиқланган таркибий ўзгартиришлар дастурлари амалга оширилиши тўғрисида Ҳукумат аъзолари ва бошқа масъул шахсларнинг ҳисоботлари Вазирлар Маҳкамаси мажлисларида йилнинг ҳар чорагида доимий асосда эшитилишига қарор қилинди.

Мажлисда хусусий мулкни, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларга катта эркинлик бериш, уларни ривожлантириш йўлидаги барча тўсиқларни олиб ташлаш бўйича амалга оширилаётган ишларнинг натижадорлиги ва самарадор-

лигини ҳар томонлама таҳлил қилишга алоҳида эътибор қаратилди. Қайд этиб ўтилдики, қўрилаётган тизимли чора-тадбирлар фақат биринчи ярим йилликнинг ўзидагина 15,2 мингта янги кичик бизнес субъектларини ташкил этишга кўмаклашди, бу 2014 йилнинг шу давридагидан 6,3 фоиз кўп. Кичик бизнес субъектларига 6,4 триллион сўм ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1,3 барабар кўп банк кредитлари ажратилди.

Барча даражалардаги ҳокимликлар, тегишли вазирликлар, идоралар ва хўжалик бирлашмалари раҳбарларига фаолият кўрсатаётган ишлаб чиқаришларни ва хизматлар кўрсатиш соҳаси объектлари тармоғини кенгайтиришда ва янгиларини ташкил этишда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини рағбатлантириш ҳамда ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, шу асосда аҳоли бандлигини, энг аввало, касб-хунар коллежлари битирувчиларини олинган мутахассисликларига мувофиқ ишга жойлаштириш бўйича аниқ чора-тадбирлар комплексини амалга ошириш юкланди.

Алоҳида таъкидлаб ўтилдики, хусусий мулкни, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилиш, уларни жадал ривожлантириш учун тўсиқларни олиб ташлаш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 15 майдаги Фармони билан тасдиқланган Дастурни, шу жумладан, тадбиркорлик тузилмалари фаолиятига мансабдор шахсларнинг тўсқинлик қилиши ёки ноқонуний аралашуви юзасидан масъулиятини ошириш, тадбиркорлик фаолиятини тартибга солувчи маъмурий ва жиноят қонунчилигини либераллаштириш, рўйхатга олиш, рухсат бериш ва лицензиялаш тартиботларини янада соддалаштириш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш мамлакатда мулкчиликнинг устувор шакли сифатида хусусий мулкни ва кичик бизнесни янада ривожлантиришга кўмаклашди.

Шу муносабат билан махсус ташкил этилган ишчи комиссия, вазирликлар, идоралар, хўжалик бирлашмалари раҳбарларига чора-тадбирлар Дастурида назарда тутилган хусусий мулкни ҳимоя қилиш кафолатларини кучайтиришга ва унинг устуворлигини мустаҳкамлашга, энг кўп қулай ишбилармонлик муҳити ва инвестиция иқлими яратишга йўналтирилган бир қанча норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқишни тезлаштириш топширилди.

Кун тартибдаги масалалар бўйича Бош вазир ўринбосарларининг, вазирликлар, идоралар, хўжалик бирлашмалари, республиканинг йирик корхоналари ва вилоятлар ҳокимликлари раҳбарларининг ҳисоботлари эшитилди. Республика Ҳукумати мажлисига киритилган масалаларни муҳокама қилиш якунлари бўйича тегишли қарорлар қабул қилинди, уларда 2015 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурининг энг муҳим йўналишлари ва устувор вазифаларини амалга оширишни сўзсиз таъминлаш бўйича аниқ чора-тадбирлар белгиланди.

BANK TIZIMI

Соғлом мафкура ҳар қандай таҳдидга қалқондир

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ташаббуси билан Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита ва Ўзбекистон мусулмонлари идораси билан ҳамкорликда Марказий банк ва тижорат банкларида «Диний экстремизм ва халқаро терроризм — жамият барқарорлигига таҳдид» мавзuida маърифий соатлар ўтказилди.

Интеграция ва глобаллашув жараёнлари, оммавий коммуникация тармоқларининг жадал ривожланиши иқтисодий ва ижтимоий тараққиётнинг муҳим омилига айланиши билан бир қаторда ижтимоий онг ва тафаккурга таъсир ўтказишнинг янги услуб ва воситаларининг юзага келишига сабаб бўлди. Хусусан, ғараз кучлар томонидан «оммавий маданият», «ислом халифалиги қуриш» каби ғоялар остида фуқароларимиз, айниқса, ёшлар онгига халқимиз менталитети ва турмуш тарзига мутлақо бегона бўлган деструктив ғояларни сингдиришга қаратилган интилишлар кузатилмоқда. Мазкур мафкуравий таҳдидларни ўрганиш ва уларга қарши пухта ташкил этилган ғоявий кураш олиб бориш бугунги кунимизнинг долзарб вазифасига айланди.

«Ироқ ва Шом Ислом Давлати», «Ал-Қоида» каби халқаро террорчи гуруҳлар бугунги кунга келиб умумбашарий таҳдидга айланди, — деди Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита раиси ўринбосари Ўткир Ҳасанбаев ўз чиқишида. — Ушбу бузғунчи гуруҳлар ўз сафларини турли мамлакатлар, шу жумладан, Марказий Осиё минтақаси республикаларида истиқомат қилувчи ёшлар ҳисобига тўлдиришга, мазкур ҳудудни «нотинчлик ёйи»га қўшиб юборишга интилоқдалар».

«Ақидапарастлар, — дея давом этди у, — турли ижтимоий тармоқлар, порталлар, форум, блог ва сайтлар

орқали «диний даъват», тарғибот-ташвиқот қилиб, ёшлар онгига таъсир ўтказиб, дунёқараши ҳали тўлиқ шаклланмаган, ҳаётий таърибаси кам ва янгиликларга қизиқувчан ёшларни ўз сафларига жалб этишга ҳаракат қилмоқда. Зеро, инсон онгига таъсир ўтказиш уни бошқариш ва ўзи истаган йўлга солишнинг энг самарали усули ҳисобланади. Муҳтарам Президентимиз Ислом Каримов айтганларидек, «Бугунги замонда мафкура полигонлари ядро полигонларидан ҳам кўпроқ кучга эга бўлиб бормоқда».

Бундай таҳликали шароитда аҳоли турли қатламларига мансуб фуқароларга дунёда кечаётган ижтимоий-сиёсий жараёнларнинг асл моҳияти, рўй бераётган курул-ли тўқнашув ва террорчилик ҳаракатларининг келиб чиқиш сабаблари ва мудҳиш оқибатлари, бундай бузғунчилик ишларининг ортида аслида қандай геосиёсий мақсадлар ётганини тушунтириш ва уларда ақидапараст ғояларга қарши мафкуравий иммунитетни шакллантириш, мустаҳкамлаш, фикрга қарши фикр, ғояга қарши ғоя, жаҳолатга қарши маърифат билан самарали кураш олиб бориш долзарб вазифа ҳисобланади.

Банк ходимлари жамиятнинг илғор вакиллари сифатида, моддий ва маънавий бойлик яратишга, уни ривожлантиришга қобил инсонлар сифатида бу жараёнда четда туриши мумкин эмас. Улар ишга профессионал ижодкорлик билан ёндашуви, ўз устида ишлаши, билим ва

таҳлил қобилиятини ошириб бориши, хатти-ҳаракатлари билан бошқаларга ўрнак бўлиши лозим. Зеро, банк тизими ходимларининг илму тафаккури, юксак маданияти ҳар қандай мафкуравий хуружга чап бера олади.

«Юрт тинчлиги ва барқарорлигига барча фуқаролар масъулдирлар, — дея таъкидлади Ўткир Ҳасанбаев. — Айниқса, интернет тармоғи орқали диний экстремистик оқим ва «оммавий маданият» тарғиботчилари томонидан олиб борилаётган мафкуравий хуружлардан ёшларимизни асрашимиз зарур, умуман, ҳушёрлик ва огоҳлик давр талабидир».

Маърузанинг мантикий давоми сифатида иштирокчилар эътиборига диний-экстремистик ташкилотлар вакиллари томонидан Сурияга алдаб олиб кетилган ёшларнинг фожиали қисмати акс этган видеороликлар намойиш этилди.

Тошкент Ислом институтининг ректори Ҳайдархон Йўлдошхўжаев ўз чиқишида Ўзбекистон Республикасининг «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғриси-

да»ги Қонуни мазмун-моҳияти, республикада диндорларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш борасида олиб борилаётган салмоқли ишлар ҳақида атрофлича сўзлаб берди.

Маърузачилар бугунги глобаллашув давридаги мафкуравий таҳдидлар, диний экстремистик гуруҳлар ва террорчи ташкилотларнинг деструктив моҳият-мазмунини ёритиб беришди. Ақидапараст оқимларнинг

илгари сураётган сохта диний иддаоларини анъанавий ислом таълимоти ва муқаддас манбалар асосида фош этдилар.

«Оммавий маданият» тарғиботининг асосий вазифаси ижтимоий онгни заифлаштириш, оммага таклиф этаётган маҳсулотни идеал сифатида тақдим этишдан иборат. У халқларнинг маънавий қадриятларини топтаб, инсоннинг муайян миллатга, жамиятга мансублиги ва тарихий илдиэларига болта уриб, уни ягона қолипга солади. Бир сўз билан айтганда, инсонни дрессировка, яъни маълум бир тартиб-интизомга қул қилади. Бу каби мафкуравий хуружларнинг оқибати бениҳоя хавфлидир.

Ҳар бир фуқаро мустақиллик қадрини, миллий мансублигини англаб етмаса, ундан гурурланмаса, ифтихор ҳис

этимаса, онгу тафаккури, жисму жонига сингиб кетган кўхна қадриятлар, анъаналар, урф-одатларга қилинаётган хуружларга лоқайд қараса, у муқаррар четдан кириб келаётган сохта ва бузғунчи мафкураларнинг кўркўрона мутесига айланади ва пировардида миллий ўзлигини йўқотади.

Тадбирларда тинч ҳаёт кечириб, барқарор ривожланаётган халқларни пароканда этишни ҳамда уларни ўзига тобе қилишни мақсад қилган ғаразли кучлар мавжуд экан, халқимиз мустақиллигини мустаҳкамлаш, уни келажак авлодларга бус-бутун етказиш ҳар биримиз учун ҳам фарз, ҳам қарз, шунинг баробарида улкан масъулият экани таъкидланди. Шу нуқтаи назардан, гоҳ ошкор, гоҳ пинҳон амалга оширилаётган мафкуравий хуружларга бепарво бўлишга, ўзлигимизни йўқотишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ экани алоҳида эътироф этилди.

Диний экстремизм ва халқаро терроризм аввал осуда ва осойишта ҳаёт кечирган халқлар бошига не кулфатларни солаётгани, «оммавий маданият»нинг миллий қадриятларга дарз етказётганидан ҳар бир одам ўзига етарлича хулоса чиқариб олмоғи лозим. Бинобарин, банкларнинг мутасадди раҳбарлари ушбу масалага алоҳида эътибор бермоғи зарур. Чунки, банк тизими мамлакатимиз иқтисодиётининг муҳим тизимларидан бири.

Муҳтасар қилиб айтганда, тадбирларда глобаллашув даври ғоявий ва ахборот хуружлари, уларнинг ортида турган кучларнинг ғаразли мақсадларини фош этиш ҳамда республика банк тизими ходимлари ҳушёрлиги ва огоҳлигини кучайтириш зарурлиги таъкидланди.

«Moody's»: барқарор операцион муҳит ва активлар сифати Ўзбекистон банкларининг ривожланиш омилидир

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

«Moody's» агентлиги келгусида тижорат банклари томонидан иқтисодиётга ажратилаётган кредитлар ҳажмининг йилига 20 фоизга ошишини прогноз қилмоқда. Агентлик прогноз даври мобайнида капитал етарлилиги кўрсаткичини амалдаги даражада сақлаб қолиш учун кредит-

Ўтган йил якунлари бўйича Ўзбекистон банк тизими капиталининг етарлилиқ даражаси 23,8 фоизни — қабул қилинган халқаро меъёрдан деярли 3 баробарни, банк тизимининг ликвидлилиги эса 64,6 фоизни — белгиланган талабдан 2 баробардан зиёд-ни ташкил этди.

лаш ҳажмининг юқори ўсиш суръатларига мос равишда банклар умумий капиталини ошириш юзасидан чора-тадбирлар кўрилиши зарурлигини таъкидланмоқда.

Қайд этиш жоизки, 2015 йилда тижорат

банкларининг умумий капитали 25 фоиз ўсиши кўзда тутилмоқда.

Шунингдек, «Moody's» агентлиги томонидан прогноз даври мобайнида банклардаги депозитлар ҳажмининг барқарорлиги ҳисобига Ўзбекистон банкларининг ликвидлик кўрсаткичи ҳам юқори даражада сақланиб туриши кутилмоқда.

2014 йилда Ўзбекистон Республикаси тижорат банклари активлари умумий миқдори 28,2 фоиз, кредит қўйилмалари ҳажми 31,2 фоиз ҳамда банкларнинг умумий капитали 24,8 фоизга ўсди.

Ўтган йил якунлари бўйича Ўзбекистон банк тизими капиталининг етарлилиқ даражаси 23,8 фоизни — қабул қилинган халқаро меъёрдан деярли 3 баробарни, банк тизимининг ликвидлилиги эса 64,6 фоизни — белгиланган талабдан 2 баробардан зиёд-ни ташкил этди.

Шунингдек, Халқаро валюта фонди томонидан ўтказилган изланиш натижаларига кўра, Ўзбекистон ҳар 100 мингта катта ёшли аҳолига тўғри келадиган банк муассасалари сони бўйича МДХ мамлакатла-

ри орасида етакчи ҳисобланади. Бинобарин, банк хизматларидан фойдаланиш даражаси бўйича ҳар 100 мингта катта ёшли аҳолига тўғри келадиган банк муассасалари сони 49,8 тани, банк муассасаларида жисмоний шахслар томонидан очилган ҳар 1000 та катта ёшли аҳолига тўғри келадиган банк ҳисобва-рақлари 1 102 бирликни ташкил этади.

«Moody's» халқаро рейтинг агентлиги маълумоти-га кўра, 2014 йил якунлари бўйича МДХ давлатлари ичида фақат Ўзбекистон банк тизими барқарор ривожланиш прогнози-га эгаллигини алоҳида қайд этиб ўтган.

«Moody's» агентлиги таъкидлашича, келгусида ҳам Ўзбекистон банкларининг даромадлилик даражаси ўтган йиллардаги каби барқарор даражада сақланиб қолади. Бу кўрсаткич бўйича Ўзбекистон банклари МДХ давлатлари орасида юқори ўринларни эгаллаб келмоқда. «Moody's» агентлигининг фикрича, банклар даромадларининг юқорилиги иқтисодиётни кредитлаш ҳажмларини янада ошириш учун ресурс манбаи бўлиб хизмат қилади.

SARHISOB

Банкларни капиталлаштириш иқтисодий ўсишга самарали ёрдам бермоқда

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Банк тизимининг жорий ликвидлик даражаси бир неча йилдан буён 64 фоиздан юқори бўлиб, бу кўрсаткич ҳам жаҳон амалиётида умумқабул қилинган минимал кўрсаткичдан 2 баробар ортқидир.

Банк активлари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 27,6 фоиз ўсиб, бугунги кунда 59,5 трлн. сўмдан ошди (2-диаграмма).

Халқаро стандартлар асосида самарали банк назоратининг амалга оширилиши, банк ликвидлиги ва активлари сифати устидан доимий мониторинг олиб борилиши мамлакатимиз банкларига етакчи халқаро рейтинг агентликларининг ижобий рейтинг баҳоларини олиш ва қайта тасдиқлаш имконини берди. «Moody's» халқаро рейтинг агентлиги шу йилнинг 13 июлида Ўзбекистон банк тизимининг ривожланиш истиқболларига кетма-кет олтинчи йил «барқарор» рейтинг баҳосини берди.

Жумладан, агентлик томонидан Ўзбекистон банклари активлари сифатининг келгусида ҳам юқори даражада сақланиб қолиши, депозитлар ҳажмининг барқарорлиги ҳисобига банкларнинг ликвидлик кўрсаткичининг ҳам юқори даражада сақланиб туриши, шунингдек, 2014 йил якунлари бўйича Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатлари ичида фақат республикаимиз банк тизими барқарор ривожланиш прогнозига эга эканлиги алоҳида қайд этилди.

Бугунги кунга келиб, республикаимизнинг барча тижорат банклари «Fitch Ratings», «Moody's» ва «Standard&Poor's» каби нуфузли халқаро рейтинг агентликларининг «барқарор» рейтинг баҳоларига эгалар.

Банк тизими фаолиятининг асосий индикаторлари, чунончи, «банкларнинг умумий капитали етарлиги», «тижорат банкларининг ликвидлиги», «депозитлар ҳажмининг динамикаси», «кредит қўйилмалари ҳажмининг ўзгариши» жорий йилнинг I ярим йилги якунлари бўйича юқори баҳоларга мос бўлди.

Банклар томонидан 2015 йилнинг устувор вазифаси – саноатда юқори технологияли ва замонавий бўлган энг муҳим объектлар ҳамда қувватларни ишга тушириш, мамлакатда ишлаб чиқаришни техник ва технологик жиҳатдан янгилаш ва модернизациялашга қаратилган кенг қўламли чора-тадбирлар амалга оширилди.

Хусусан, шу йилнинг I ярим йиллигида иқтисодиётнинг реал секторига йўналтирилган кредитларнинг умумий ҳажми 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 30,5 фоиз кўпайиб, 2015 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, 37,5 трлн. сўмдан ортди (3-диаграмма).

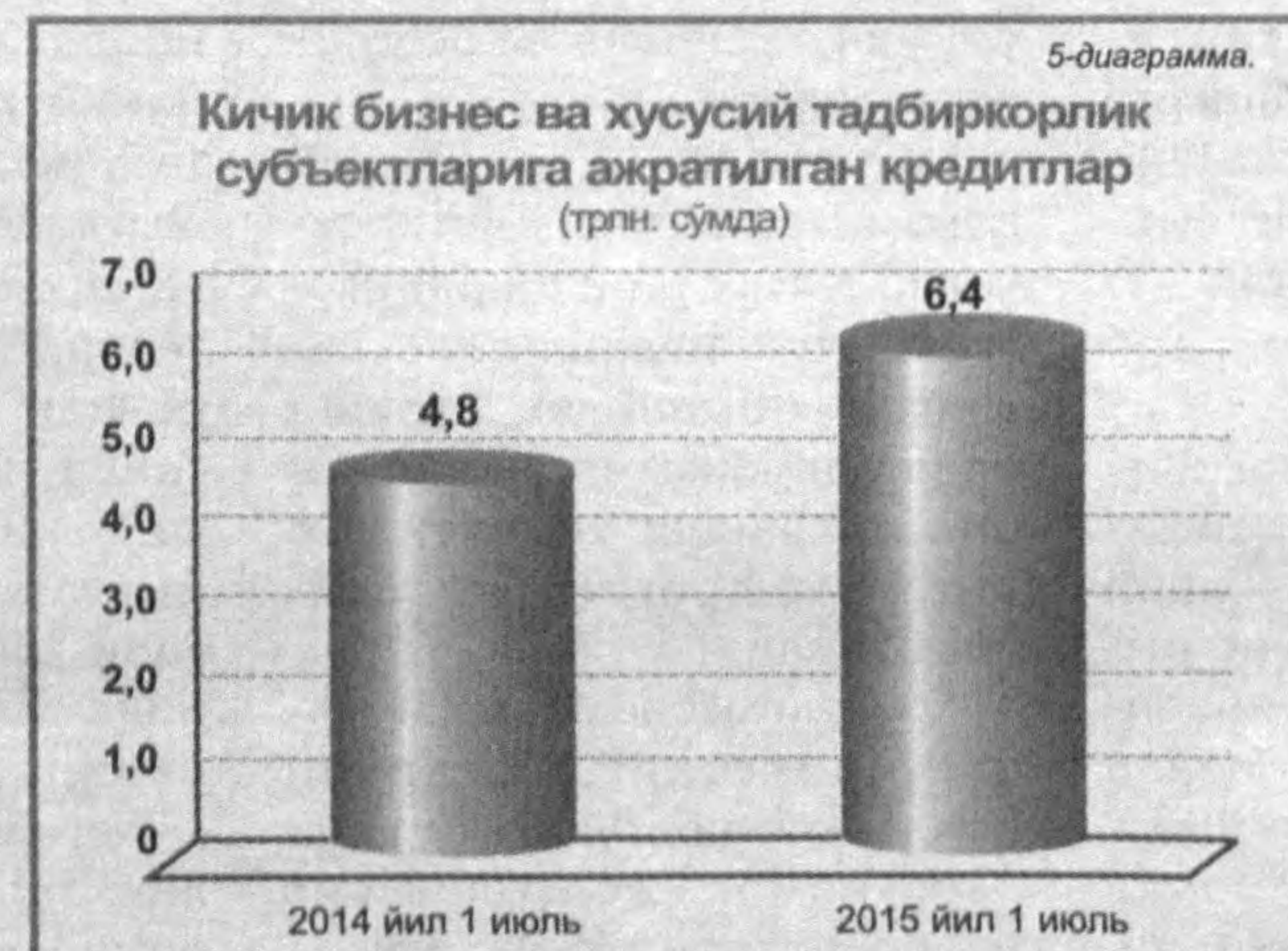
Банкларнинг инвестиция мақсадларига ажратилган

ган инвестицион кредитлари миқдори ҳам 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 1,2 баробар ошиб, 2015 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, 5 трлн. сўмни ташкил қилди (4-диаграмма).

Мамлакатимиз раҳбарининг кичик бизнесни ривожлантириш учун қулай ишбилармонлик муҳитини шакллантириш ва тадбиркорликка янада кенг эркинлик бериш борасида қабул қилинган фармон ва қарорлари ижросини таъминлаш борасида амалга оширилган кенг қўламли чора-тадбирлар натижасида соҳа субъектларига ажратилган кредитлар ҳажми 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 1,3 баробар кўпайиб, 2015 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, 6,4 трлн. сўмдан ортди (5-диаграмма).

Жумладан, микрокредитлар ҳажми 1,4 трлн. сўмдан ошиб, бу кўрсаткич ҳам 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 1,3 баробар зиёдроқ ўсди.

Тижорат банкларининг аёлларнинг тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлашга йўналтирилган кредитлари миқдори ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,3 баробар ўсиб, бугунги кунда 685,7 млрд. сўмдан ошиб кетди.

Шунингдек, банклар ёшларни, айниқса, касб-хунар коллежлари битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига кенг жалб қилиш, уларнинг бизнес-лойиҳаларини молиявий қўллаб-қувватлашга ҳам жиддий эътибор бериб келмоқда.

Хусусан, 2015 йилнинг I ярим йиллигида мазкур йўналишга 133,2 млрд. сўм миқдорида кредитлар ажратилди. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан қарийб 1,7 баробар кўпдир (6-диаграмма).

Мамлакатимиз банкларининг барқарор ҳолати, банк тизимида бўлган ишончнинг йилдан-йилга ошиши ҳамда аҳоли реал даромадларининг ўсиб бориши аҳоли ва ҳўжалик юритувчи субъектларининг бўш пул маблағларини омонатларга жалб қилишнинг мустаҳкам асоси бўлиб хизмат қилмоқда.

Тижорат банкларининг ресурс базасини кўпайтириш борасида амалга оширилаётган ишлар банкларнинг жами депозитлари миқдорини йилдан-йилга ошиб боришини таъминламоқда. Хусусан, ушбу кўрсаткич 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 30,2 фоиз ўсди ва шу йилнинг 1 июль ҳолатига 31,5 трлн. сўмдан ортди (7-диаграмма).

Ҳисобот даврида молиявий хизматлар таркибида бевосита банк хизматлари улуши 87 фоизни ташкил этди, бу кўрсаткич ҳам 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 1,3 баробардан зиёдга ошди. Бу аҳоли ҳамда тадбиркорлик субъектларига замонавий банк хизматлари кўрсатиш сифати ва қўламини кенгайтириш борасида қўрилаётган мақсадли чора-тадбирларнинг самарасидир.

Республикаимизда нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тизимини янада ривожлантиришга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Муомалага чиқарилган пластик карточкалар сони бугунги кунга келиб 14,5 млн. дондан ошди, савдо ва хизмат кўрсатиш шохобчаларига ўрнатилган ҳисоб-китоб терминаллари-нинг сони эса 166,1 мингтага етди.

Шу билан бирга, мажлисда банклар томонидан миқдорларга замонавий банк хизматлари кўрсатиш ва аҳолининг банкларга бўлган ишончини янада мустаҳкамлаш борасидаги мавжуд ички имкониятлардан тўлиқ фойдаланмаётган айрим тижорат банклари фаолияти қаттиқ танқид қилинди.

Мажлисда жорий йилнинг иккинчи ярмида банк тизимида амалга оширилиши лозим бўлган устувор вазифалар ҳам белгилаб олинди.

Хусусан, ҳукумат томонидан 2015 йил учун белгилаб берилган иқтисодий дастурнинг энг муҳим йўналишлари ва устувор вазифаларининг ўз вақтида сўзсиз бажарилишини таъминлаш, айниқса, мамлакатимиз Президентининг 2015 йил 6 майдаги «Тижорат банкларининг молиявий барқарорлигини янада ошириш ва уларнинг ресурс базасини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарори талабларига мувофиқ, банк тизимининг барқарорлигини таъминлашга қаратилган чора-тадбирларни изчил амалга ошириш, тижорат банкларининг фаолиятини халқаро стандартлар ва принципларга мувофиқ баҳолаш, тартибга солиш ҳамда назорат қилиш тизимини янада такомил-

лаштириш, халқаро молия институтлари билан ўрнатилган ҳамкорликни доимий мустаҳкамлаб бориш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини молиявий қўллаб-қувватлаш, банк хизматлари турини янада кенгайтириш ҳамда сифатини яхшилаш, замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жадал жорий этиш борасида муҳим вазифалар белгилаб олинди.

Шунингдек, мажлисда барча банклар раҳбарлари зиммаларига «Кексаларни эъзозлаш йили» Давлат дастурида белгиланган ҳар бир вазифанинг ўз вақтида ва сифатли бажарилишини таъминлашга қаратилган ишларни фаол давом эттириш вазифалари ҳам юклатилди.

Мажлисда муҳокама этилган барча масалалар юзасидан Марказий банк Бошқарувининг тегишли қарорлари қабул қилинди.

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки Матбуот хизмати.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ ҚАРОРИ

Юридик шахслар томонидан касса операцияларини амалга ошириш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида

**Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 2015 йил 22 июнь куни
2687-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.**

Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви
ҚАРОР ҚИЛАДИ:

**Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки раиси**
Тошкент ш.,
2015 йил 16 май,
12/17-сон

1. Юридик шахслар томонидан касса операцияларини амалга ошириш қоидалари иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ф. МУЛЛАЖОНОВ

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки Бошқарувининг
2015 йил 16 майдаги
12/17-сонли қарорига
ИЛОВА

Юридик шахслар томонидан касса операцияларини амалга ошириш қоидалари

Мазкур Қоидалар Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ, юридик шахслар (бундан буён матнда ташкилотлар деб юритилади) томонидан касса операцияларини амалга ошириш тартибини белгилайди.

1-БОБ. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1. Мазкур Қоидалар банклар, микрокредит ташкилотлари ва ломбардлар ҳамда «Ўзбекистон почтаси» акциядорлик жамияти томонидан касса операцияларини амалга оширишга нисбатан татбиқ этилмайди.

2. Ташкилотларнинг хорижий валютадаги касса операциялари Ўзбекистон Республикаси ҳудудида хорижий валюта билан касса операцияларини юритиш тартибига (рўйхат рақами 611, 1999 йил 22 январь) мувофиқ амалга оширилади.

3. Ташкилотлар ўз пул маблағларини банкларда сақлаши шарт.

4. Ташкилотлар ўртасидаги ҳисоб-китоблар, шунингдек, фуқароларнинг тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириши билан боғлиқ ҳолда улар иштирокидаги ҳисоб-китоблар нақд пулсиз тартибда амалга оширилади. Кўрсатиб ўтилган шахслар ўртасидаги ҳисоб-китоблар, агар қонунда бошқача тартиб белгилаб қўйилган бўлмаса, нақд пулда ҳам амалга оширилиши мумкин.

5. Ташкилотлар банкдан олган нақд пуллари

қайси мақсад учун олган бўлсалар, уни фақат ўша мақсадда фойдаланишлари шарт.

6. Ташкилотлар иш куни охирида ўз кассаларида қолган нақд пул маблағларини белгиланган лимит доирасида сақлаши мумкин. Кассадаги нақд пул қолдиғи лимитини белгилаш ва тушум ҳисобидан харажат қилиш ҳар йили январь ойида ташкилотлар ва банклар ўртасидаги келишувга асосан буюртма-ҳисоб-китобга мувофиқ амалга оширилади.

Белгиланган лимитлар ташкилотнинг нақд пул айланмасидан келиб чиққан ҳолда йил давомида қайта кўриб чиқилиши мумкин. Ўртача кунлик нақд пул тушуми энг кам ойлик иш ҳақи суммасига етмайдиган ташкилотлар учун лимит 2 йил муддатга белгиланади.

7. Бажарилмаган ишлар, кўрсатилмаган хизматлар, қайтарилган товарлар (ишлатилмаган темир йўл чипталари ва авиачипталар, концерт-томошалар учун берилган чипталар ҳамда кўрсатилмаган тиббиёт хизматлари) ҳақи ташкилотнинг кассасига тушган нақд пул тушумлари ҳисобидан қайтарилади.

Агар товар, иш ва хизматлар ҳақи банк пластик карталари орқали тўланган бўлса, пул маблағлари 3 иш куни ичида истеъмолчининг банк пластик картаси ҳисобварағига тўлов топшириқномаси асосида ўтказиш орқали қайтарилади.

8. Ташкилотлар ҳар куни ўз кассасидаги нақд

пул маблағларининг белгиланган лимит доирасидан ортиқча қисмини банкларнинг кундузги ва кечки кассаларига ёки банкларга етказиб бериш учун инкассаторларга топширишлари шарт, мазкур банднинг иккинчи хатбошисида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Ташкилотлар ўз кассасидаги нақд пул маблағларининг белгиланган лимит доирасидан ортиқча қисмини меҳнатга ҳақ тўлаш, мукофотлар, сугурта тўловлари, нафақалар, стипендиялар ва пенсияларни тўлаш учун, банкдан олинган кунни қўшиб ҳисоблаганда 3 иш кунидан ортиқ бўлмаган муддат мобайнида сақлаш ҳуқуқига эга.

9. Хизмат сафари харажатлари учун бўнак маблағлари кейинчалик ҳисобот топшириш шарти билан нақд пулда ёки ходимнинг банк пластик картаси ҳисобварағига ўтказиб бериш орқали берилади. Хизмат сафари харажатлари учун берилган маблағларнинг сарфланмай қолган қисми хизмат сафари муддати тугаганидан сўнг 3 иш кунидан кечиктирмасдан ташкилот кассасига нақд пулда қайтарилади.

Агар хизмат сафари харажатлари ходимнинг банк пластик картаси ҳисобварағига ўтказиб берилган бўлса, маблағларнинг сарфланмай қолган қисми тўлов терминали ёки ходимнинг аризасига асосан банк орқали 5 иш кун ичида қайтарилади.

Илгари олинган маблағлар бўйича ҳисобот топширилмасдан, кейинги хизмат сафари учун маблағлар берилиши тақиқланади.

10. Касса операциялари бирламчи ҳисоб ҳужжатлари (касса кирим ордери ва касса чиқим ордери) асосида расмийлаштирилади.

2-боб. Нақд пуллари қабул қилиш ва бериш

11. Ташкилотлар томонидан ҳақиқийлиги шубҳалантирмайдиган ва улар қийматини белгиладиган сўзлари, Ўзбекистон Республикаси Давлат гербининг тасвири, серияси ва рақамлари тўлиқ сақланган банкнотлар, улар умумий ўлчамининг 55 фоизи мавжуд бўлса ҳамда шикастланиш даражасидан қатъи назар, тўлиқ ҳажмини ва юз томонида қиймат тасвирини сақлаган металл тангалар тўловга қабул қилинади.

12. Ташкилотлар:

исталган қисми, жумладан, тўловлилик аломатлари белгиланишига таъсир этадиган даражада тешилган, йиртилган, сийқаланган жойлари, доғлари бўлган, сиёҳда ёзилган;

айрим қисмлари шак-шубҳасиз битта билетга тегишли бўлган йиртилган ва елимланган;

қийматини кўрсатадиган рақамлар, ёзувлар бўлган қисмлардан ташқари, ўз рангини ўзгартирган, куйган (кўпроқ куйган);

тўлиқ ҳажмини сақламаган банкнотларни тўловга қабул қилиши ва пул тушуми таркибида банкларга топшириши лозим.

Ушбу талабларга мувофиқ келмайдиган банкнотлар ва тангалар тўловга яроқсиз ҳисобланади ва банклар томонидан экспертизага қабул қилинади.

13. Ташкилотлар кассасига нақд пуллари бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқариш вазифаларини амалга оширувчи шахснинг имзоси қўйилган касса кирим ордери бўйича қабул қилинади.

Нақд пул қабул қилинганда бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқариш вазифаларини амалга оширувчи шахс ҳамда кассир томонидан имзоланган, кассир муҳри (штампи) билан тасдиқланган касса кирим ордери ёки касса аппаратининг изи туширилган чипта (слип) пул топширилган шахсга берилади.

14. Ташкилот кассасидан нақд пуллари чиқим қилиш ташкилот реквизитлари туширилган тўртбурчак штамп босилган ва белгиланган тартибда расмийлаштирилган касса чиқим ордери ёки тўлов қайдномаси асосида амалга оширилади. Кассадан нақд пул бериш учун расмийлаштириладиган ҳужжатларга ташкилот раҳбари ва бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқариш вазифаларини амалга оширувчи шахс имзо қўйиши шарт.

Касса чиқим ордерида илова қилинадиган ҳужжатларга (аризалар, тўлов қайдномалари ва бошқа тўлов ҳужжатларига) ташкилот раҳбари томонидан розилик имзоси қўйилганда, касса чиқим ордерида ташкилот раҳбарининг имзоси қўйилиши талаб этилмайди.

Бюджет ташкилотлари бухгалтериясида бериладиган иш ҳақининг умумий суммасига бир нусхада касса чиқим ордери тузилиб, унинг санаси ва тартиб рақами ҳар бир тўлов қайдномасига ёзиб қўйилиши шарт.

15. Алоҳида шахсга касса чиқим ордери билан пул берилганда, кассир пул олувчининг шахсини тасдиқловчи ҳужжатини (паспорт, яшаш гувоҳномаси, ҳарбий хизматчилар учун ҳарбий билет) талаб қилиб, ҳужжатнинг тури, серияси ва тартиб рақами, унинг қайси ташкилот томонидан ва қачон берилганлигини касса чиқим ордерида қайд этиб қўйиши лозим.

Тўлов қайдномаси тузилган ҳолларда пул олувчилар ўз шахсини тасдиқловчи ҳужжатини тақдим этади ва унинг тегишли жойига имзо қўяди.

Ташкилот кассасидан нақд пулни чиқим қилиш мазкур ташкилот томонидан ходимга берилган ҳужжатга (гувоҳномага) асосан амалга оширилади.

16. Ташкилотга фуқаролик-ҳуқуқий шартнома асосида ишга жалб қилинган шахсларга нақд пуллари алоҳида тўлов қайдномаси ёки ҳар бир шахсга алоҳида касса чиқим ордери орқали берилади.

17. Нақд пуллари касса чиқим ордерида ёки ишончномада кўрсатилган шахсга берилади.

Нақд пуллари касса чиқим ордери бўйича ишончнома асосида берилаётган бўлса, касса

чиқим ордериға ишончномада кўрсатилган шахснинг фамилияси, исми ва отасининг исми ёзилади.

Накд пуллар тўлов қайдномаси бўйича ишончнома асосида берилаётган бўлса, тўлов қайдномасига «Ишончнома асосида» деб ёзиб қўйилади.

Ишончнома кассирда қолади ва касса чиқим ордери ёки тўлов қайдномасига илова қилинади.

18. Иш ҳақи, вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик нафақалари, стипендиялар, пенсия ва мукофотлар тўлов қайдномаси бўйича тўланганда, ҳар бир шахсга алоҳида касса чиқим ордери тўлдирилмайди. Бунда тўлов қайдномасининг титул варағига ташкилот раҳбари ҳамда бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқариш вазифаларини амалга оширувчи шахснинг имзоси қўйилади ва пул беришга рухсат этилганлиги тўғрисидаги ёзув, пулларни тарқатиш муддати ҳамда суммаси кўрсатилади.

Ходим таътилга кетганда, вақтинча меҳнатга лаёқатсиз бўлганда ва шу каби бошқа ҳолларда меҳнатга ҳақ тўлаш, шунингдек, депонентга ўтказилган суммаларни ва хизмат сафари харажатларини бир неча ходимга бериш тўлов қайдномаси бўйича амалга оширилиши мумкин.

Муайян шахслар учун бир маротаба бериладиган пуллар чиқим касса ордерлари бўйича амалга оширилади.

19. Иш ҳақи, вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик нафақалари, стипендиялар, пенсия ва мукофотлар учун олинган накд пуллар тарқатилмай қолган ҳолларда, кассир томонидан накд пулларни сақлашда қуйидагилар амалга оширилади:

ҳар бир шахснинг фамилияси рўпарасига «депонентга ўтказилган» деб ёзиб қўйиши (штамп босиши);

депонентга ўтказилган суммалар бўйича реестр тузиши;

тўлов қайдномаси охирида амалда тўланган сумма ҳақида ва депонентга олинган суммани ёзиб қўйиши, ушбу суммаларни тўлов қайдномаси бўйича умумий якун билан солиштириши ва ўз имзоси билан тасдиқлаши;

амалда тўланган суммани мазкур Қоидаларнинг 1-иловасига мувофиқ шаклдаги касса дафтариға ёзиши ва тўлов қайдномасига касса чиқим ордерининг рақами ва тўртбурчак штампини босиши лозим.

Бухгалтерия ходимлари тўлов қайдномаларидаги ёзувларни текширади ҳамда улар бўйича берилган ва депонентга ўтказилган суммаларнинг тўғри акс эттирилганлигини назорат қилади.

Депонентга ўтказилган суммалар банкка қайтариб топширилади ва улар бўйича битта умумий касса чиқим ордери тузилади.

20. Касса ордерлари ва уларнинг квитанциялари ташкилот бухгалтерияси томонидан сиёҳ ёки шарикли ручка билан аниқ ёзилиши ёки ком-

пьютерда ёзилиши шарт. Ушбу ҳужжатларга ўчириб ёзиш, тузатишлар киритиш ва изоҳлар ёзишга йўл қўйилмайди.

Касса ордерида уни тузиш учун асос ва унга илова қилинган ҳужжатлар кўрсатилади.

Пулларни касса ордерлари бўйича қабул қилиш ва топшириш улар тўлдирилган куни амалга оширилиши лозим.

21. Касса ордерларини олиш вақтида кассир: уларда бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқариш вазифаларини амалга оширувчи шахснинг имзоси борлигини, касса чиқим ордерида эса ташкилот раҳбари ёки ваколатли шахснинг рухсат берганлиги ҳақидаги имзоси мавжудлигини; ҳужжатларнинг тўғри расмийлаштирилганлигини; ҳужжатларда қайд этилган иловаларнинг мавжудлигини текшириши шарт.

Ушбу талабларга риоя қилинмаган бўлса, кассир ҳужжатларни белгиланган тартибда расмийлаштириш учун бухгалтерияга қайтаради.

Касса ордерлари асосида пул олинган ёки пул берилганидан кейин кассир уларни имзолайди ҳамда уларга илова қилинган ҳужжатлар устига берилган санани ва «Тўланди» ёки «Кириш қилинди» деб ёзиб қўяди ёки штамп босади.

22. Касса ордерлари кассага топширилгунига қадар ташкилот бухгалтерияси томонидан тегишли равишда мазкур Қоидаларнинг 2-иловасига мувофиқ шаклдаги Касса кириш ордерларини қайд этиш дафтари ёки мазкур Қоидаларнинг 3-иловасига мувофиқ шаклдаги Касса чиқим ордерларини қайд этиш дафтарида рўйхатга олинади.

Иш ҳақини тўлашга доир тўлов қайдномалариға расмийлаштирилган касса чиқим ордерлари у тўланганидан сўнг рўйхатга олинади.

3-боб. Касса дафтарини юритиш ва накд пулларни сақлаш

23. Ташкилотнинг накд пулдаги барча тушум ва чиқимлари касса дафтарида ҳисобга олинади.

24. Ҳар бир ташкилот фақат битта касса дафтари юритади. Ушбу дафтарнинг варақлари рақамланган, тикилган ва муҳрланган бўлиши лозим. Муҳр изи туширилган қоғознинг иккала томонига елим суртилади, дафтарга муҳр босилганидан кейин яна бир қават елим суртилади.

Касса дафтаридаги варақлар сони кўрсатилган ёзув ташкилот раҳбари ҳамда бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқариш вазифаларини амалга оширувчи шахс имзоси билан тасдиқланиши лозим.

Бюджет ташкилотларида касса операцияларининг ҳисоби кассир томонидан Бюджет ташкилотларида бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги йўриқноманинг (рўйхат рақами 2169, 2010 йил 22 декабрь) 15-иловасига мувофиқ шаклдаги ёки КО-4-сон шаклдаги касса дафтарида олиб борилади.

Касса дафтаридаги ёзувлар қорақоғоз воситасида шарикли ручка ёки сиёҳ билан 2 нусхада ёзилади. Бунда варақларнинг биринчи нусхаси касса дафтарида қолади, қирқиладиган иккинчи нусхаси эса, кассирнинг ҳисоботи ҳисобланади.

Варақларнинг биринчи ва иккинчи нусхаси бир хил рақам билан рақамланиши шарт.

Касса дафтарига ўчириб ёзиш ва тузатишлар киритиш тақиқланади. Тузатишлар ташкилот кассири ҳамда бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқариш вазифаларини амалга оширувчи шахс имзоси билан тасдиқланади.

25. Ҳар бир касса ордери бўйича нақд пулнинг олинishi ёки берилиши кассир томонидан касса дафтарига дарҳол ёзиб қўйилади. Кассир иш куни охирида бир кунлик операциялар ҳисобини чиқаради, кассадаги нақд пуллар қолдиғини кейинги иш кунига ўтказади ва бухгалтерияга кассир ҳисоботи сифатида ажратиб олинган иккинчи варақни (касса дафтаридаги бир кунлик ёзувлар нусхасини) касса дафтарига қайд этиб, касса кирим ва чиқим ҳужжатлари билан биргаликда касса дафтарига имзо қўйган ҳолда топширади.

Агар ташкилотларда ҳар куни умумий суммаси энг кам ойлик иш ҳақининг бир баравари миқдоригача бўлган операциялар амалга оширилса, касса ҳисоботлари 3-5 кунда бир марта тузилиши мумкин.

26. Ташкилотларда касса дафтари электрон (дастурий) тарзда юритилиши мумкин. Бунда кассир ҳисоботи ҳам электрон (дастурий) тарзда юритилади. Ушбу ҳужжатлар кейинги иш куни бошлангунга қадар тузилади ва уларнинг мазмуни бир хил бўлиши ҳамда касса дафтарининг барча реквизитларини ўз ичига олиши шарт.

Касса дафтари ва кассир ҳисоботининг варақлари йил бошидан бошлаб ўсиб бориш тартибда рақамланиб, электрон (дастурий) тарзда амалга оширилади.

Касса дафтарининг қўшимча варағи ва кассир ҳисоботи ҳужжатлари олингандан сўнг, кассир уларнинг тўғри тузилганлигини текшириб, имзолаши шарт. Кассир ҳисоботга касса ордерларини илова қилиб, имзолаб бухгалтерияга топшириши лозим.

Касса дафтарининг қўшимча варағи йил давомида кассир томонидан ҳар бир ой бўйича алоҳида сақланиши лозим. Календарь йил тугаганда ёки зарурат туғилганда, касса дафтарининг қўшимча варағи хронологик тартибда китоб шаклида тикилади. Бир йиллик варақларнинг умумий сони ташкилот раҳбари ва бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқариш вазифаларини амалга оширувчи шахс томонидан имзоланади ва муҳрланади.

27. Касса дафтарининг тўғри юритилишини назорат қилиш бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқариш вазифаларини амалга оширувчи шахс зиммасига юкланади.

28. Касса чиқим ордери кассада нақд пул олувчининг имзоси билан тасдиқланмаган бўлса, ушбу сумма камомад ҳисобланади ва кассирдан ундириб олинади. Кассадаги касса кирим ордерлари билан тасдиқланмаган нақд пуллар кассадаги ортиқча пул ҳисобланади ва ташкилот даромадига киритилади.

29. Катта (бош) кассирдан бошқа кассирлар зарур нақд пулларни бўнак сифатида олганда ва уларни қайтарганда Қабул қилинган ва берилган пуллар ҳисобини юритиш дафтарига имзо қўйишлари шарт.

Кассирлар иш куни охирида катта кассирга олинган бўнак пуллар ва кирим ҳужжатлари бўйича қабул қилинган пуллар тўғрисида ҳисоб бериши ҳамда нақд пуллар қолдиғини, имзо қўйиб олинган пуллар бўйича ўтказилган операцияларнинг ҳужжатларини топширишлари лозим.

Кассир олинган бўнак нақд пуллар бўйича уларни тўлаш учун тўлов қайдномасида кўрсатилган муддатда бухгалтерияга ҳисоб бериши шарт.

Кассирлар ҳар куни қолдиқ суммаси ташкилот кассасига топширишлари шарт. Тўлов қайдномалари бўйича чиқим қилинмаган нақд пуллар катта (бош) кассирга топширилади ва кассирлар томонидан халталарга солинади ва муҳрланиб, ундаги қолдиқ суммаси кўрсатилган ҳолда катта (бош) кассирга топширилади.

30. Ҳар бир ташкилот нақд пулда ҳисоб-китобларни амалга ошириш мақсадида ўз кассасига эга бўлиши лозим. Нақд пул билан ҳисоб-китобларни амалга оширмайдиган ташкилотлар касса хонасига эга бўлишлари талаб этилмайди.

Ташкилотлар раҳбарлари уларнинг айби билан нақд пул маблағларининг сақланиши ва ташилишида уларнинг хавфсизлиги таъминланмаганлиги учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

Касса хонаси алоҳида ажратилган бўлиши, эшиклари эса операцияларни амалга ошириш вақтида ичкаридан қулфланиши шарт. Касса ишига алоқадор бўлмаган шахсларнинг ушбу хонага кириши ман этилади.

31. Ташкилотлардаги барча нақд пуллар ва бошқа қимматликлар ёнмайдиган металл шкаф (сейф)ларда сақланади. Улар иш куни тугагандан сўнг, калит билан қулфланади ва унга кассирнинг муҳри босилади.

Металл шкаф (сейф)ларнинг калитлари ва муҳрлар кассирларда сақланиши лозим. Калитлар ва муҳрларни турли жойларда қолдириш, бегона шахсларга бериш ёки уларнинг ҳисобда турмаган дубликатларини тайёрлаш тақиқланади. Металл шкаф (сейф)лар турган хоналарнинг эшикларини очиқ қолдириш ёки уларнинг эшикларидан калитларни қолдириш ман этилади.

Калитларнинг ҳисобда турган дубликатлари халталарга солиниб, кассирлар томонидан муҳр-

ланиб, ташкилот раҳбарига сақланиши лозим. Ташкилот раҳбарининг буйруғи (қарори)га асосан тузилган комиссия томонидан ҳар чорақда камида бир марта калитларнинг ҳисобда турган дубликатлари назорат текширувидан ўтказилади. Ушбу текширув давомида калитнинг йўқолганлиги аниқланган ҳолларда, ташкилот раҳбари бу ҳақда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга хабар беради ва зудлик билан металл шкаф (сейф)нинг қулфини алмаштириш чораларини кўради.

Ташкилотга тегишли бўлмаган нақд пуллар ва бошқа қимматликларни кассада сақлаш тақиқланади.

32. Касса ва металл шкаф (сейф)ларни очишдан олдин кассир эшик қулфларини, хонанинг дераза ва панжараларини ҳамда муҳрларнинг бутлигини кўздан кечириши ва кўриқлаш ҳамда сигнализация воситаларининг соз ҳолатда эканлигини текшириб, бунга ишонч ҳосил қилиши шарт.

33. Муҳри шикастланганлиги, қулф, эшик ва панжараларнинг бузилганлиги, синдирилганлиги аниқланган ҳолларда, кассир зудлик билан бу ҳақда ташкилот раҳбарини хабардор қилиши лозим. Ташкилот раҳбари бу ҳақда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга хабар бериши ва улар етиб келгунга қадар кассани кўриқлаш чораларини кўриши лозим.

4-боб. Ташкилот кассирига қўйиладиган талаблар

34. Кассир ўзи қабул қилиб олган барча қимматликларнинг бут сақланиши учун тўлиқ моддий жавобгар ҳисобланади.

35. Кассирнинг ишга тайинланганлиги тўғрисида буйруқ чиқарилганидан сўнг, ташкилот раҳбари кассирни ушбу Қоидалар билан таништирилади ва у билан тўлиқ моддий жавобгарлик тўғрисида шартнома тузади.

36. Кассир ўзига топширилган ишни бошқа шахсларга ишониб топшириши тақиқланади.

37. Кассир штат бирлиги битта бўлган ташкилотларда кассир вақтинча ишда бўлмаганда, кассир вазифасини бажариш ташкилот раҳбарининг буйруғи (қарори) билан бошқа ходим зиммасига юклатилади. Бунда кассир вазифаси вақтинча юклатилган ходим билан ҳам тўлиқ моддий жавобгарлик тўғрисида шартнома тузилади.

38. Кассир касаллиги ёки бошқа сабабга кўра вақтинча ишда бўлмаган ҳолларда унга бириктирилган барча қимматликлар дарҳол ташкилот раҳбари ҳамда бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқариш вазифаларини амалга оширувчи шахс ва бошқа ходимлардан таркиб топган комиссия иштирокида ишни қабул қилаётган шахс томонидан қайта саналади. Бу ҳақда далолатнома тузилиб, комиссия аъзолари томонидан имзоланади.

39. Таркибий бўлинмалари ёки марказлаштирилган бухгалтерияси бўлган ташкилотларда иш

ҳақи, вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик нафақалари, стипендиялар, пенсия ва мукофотларни тўлаш вазифаси ташкилот раҳбарининг буйруғи (қарори)га мувофиқ тўлиқ моддий жавобгарлик тўғрисида шартнома асосида кўшимча равишда бошқа шахсларга ҳам юклатилиши мумкин.

40. Ташкилот кассири нақд пулларни тегишли касса ҳужжатлари асосида кассада қабул қилади ва тарқатади.

41. Штатлар жадвалида кассир штат бирлиги назарда тутилмаган ташкилотларда касса операцияларини бажариш вазифаси бирорта ходим(лар) зиммасига ташкилот раҳбарининг буйруғи (қарори) асосида юклатилиши мумкин.

5-боб. Кассани тафтиш қилиш

42. Ташкилот кассасида ҳар чорақда камида бир марта тафтиш ўтказилиб, кассадаги барча нақд пул ва бошқа қимматликлар бирма-бир қайта саналиб, текширилиши шарт.

43. Кассада тафтиш ўтказиш учун ташкилот раҳбарининг буйруғи билан комиссия тузилади. Мазкур комиссия томонидан ўтказилган тафтиш натижалари бўйича икки нусхада далолатнома тузади.

44. Комиссия аъзолари кассадаги нақд пуллар, қимматли қоғозлар ва бошқа қимматликларни бирма-бир тўлиқ қайта санаш йўли билан текширади.

45. Далолатнома инвентаризация (текшириш) ўтказиш комиссияси аъзолари ҳамда моддий жавобгар шахс томонидан имзоланади. Далолатноманинг бир нусхаси ташкилот бухгалтериясига топширилади, иккинчи нусхаси моддий жавобгар шахсда қолади.

46. Инвентаризацияни (текширишни) бошлашдан олдин ҳар бир моддий жавобгар шахс(лар)дан тилхат олинади.

47. Моддий жавобгар шахслар алмашганда, далолатнома уч нусхада тузилади, бир нусхаси нақд пул ва бошқа қимматликларни топширган моддий жавобгар шахсга, иккинчи нусхаси нақд пул ва бошқа қимматликларни қабул қилиб олган моддий жавобгар шахсга, учинчи нусхаси ташкилот бухгалтериясига топширилади.

48. Касса дафтари электрон (дастурий) тарзда юритиладиган ташкилотларда касса ҳужжатларига ишлов бериш тизимининг тўғри юритилиши текшириб турилиши шарт.

6-боб. Якуний қоидалар

49. Касса интизомига риоя этиш учун жавобгарлик ташкилот раҳбари, бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқариш вазифаларини амалга оширувчи шахс ҳамда кассирлар зиммасига юкланади.

50. Мазкур Қоидалар талабларининг бузилишида айбдор шахслар қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгарликка тортилади.

STATISTIKA

Ўзбекистон Республикаси асосий макроиқтисодий кўрсаткичларининг ўсиш суръати
(ўтган йилнинг шу даврига нисбатан фоизда)

	2014 йил янв.-март	2014 йил янв.-июнь	2014 йил янв.-сен.	2014 йил янв.-дек.	2015 йил янв.-март	2015 йил янв.-июнь
Ялпи ички маҳсулот	107,5	108,1	108,1	108,1	107,5	108,1
Саноат маҳсулотлари	108,9	108,1	108,4	108,3	107,9	108,1
Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари	106,2	106,9	106,8	106,9	106,3	106,5
Асосий капиталга инвестициялар	110,1	110,8	110,7	109,6	108,7	109,8
Қурилиш ишлари	115,5	117,4	118,9	118,3	118,9	118,0
Юк ташиш	104,4	104,6	104,9	105,0	104,2	104,3
Юк ташиш айланмаси	102,6	102,5	102,7	103,3	100,0	104,1
Йўловчи ташиш	104,9	104,7	104,8	104,8	103,4	103,3
Йўловчи ташиш айланмаси	105,5	105,1	105,5	105,8	105,1	105,3
Чакана товар айланмаси	114,3	113,7	114,2	114,3	115,2	114,8

Ялпи ички
маҳсулот

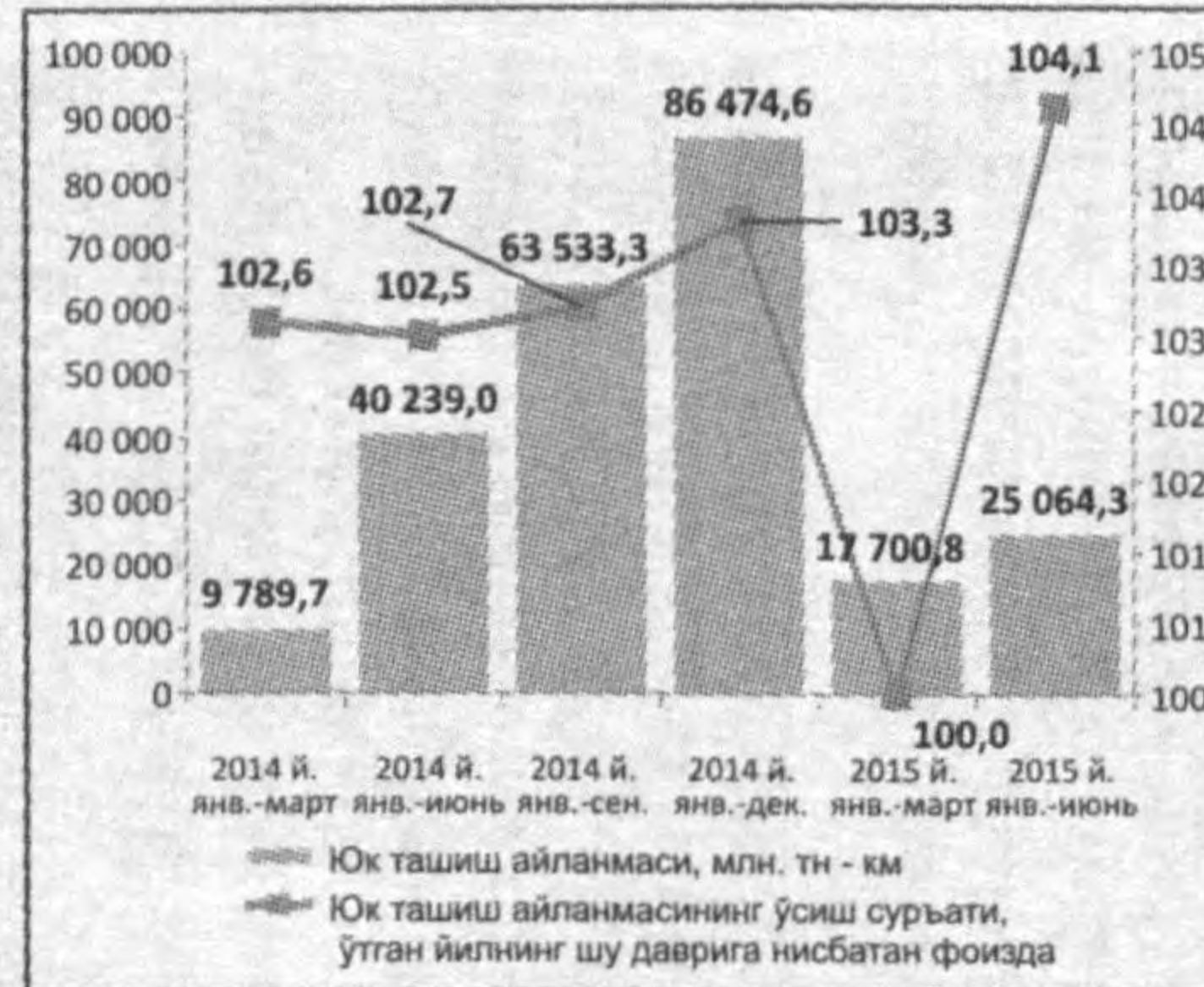
Юк ташиш

Саноат маҳсулотлари

Юк ташиш айланмаси

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари

Асосий капиталга инвестициялар

Йўловчи ташиш айланмаси

Қурилиш ишлари

Чакана товар айланмаси

Юк ташиш ва ва юк ташиш айланмаси бўйича маълумотлар 2014 йилнинг январь-марти ва 2015 йилнинг январь-июни учун, қувурли транспортлардан ташқари

Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси (stat.uz) материаллари асосида тайёрланди

Банклар акцияларига қизиқиш катта

Тижорат банклари бугунги кунда фонд бозорининг энг фаол ва айни вақтда асосий иштирокчилари саналиб, «Тошкент» республика фонд биржаси савдоларида уларнинг айланма маблағи муттасил ошиб бормоқда.

«Хусусан, жорий йилнинг ўтган олти ойи мобайнида фонд биржаси савдо айланмасининг умумий ҳажми 80,0 млрд. сўмни ташкил қилган ҳолда, унинг 94,8 фоизи ёки 75,8 млрд. сўмлик қисми айнан тижорат банклари қимматли

эканлиги натижасида биржа савдоларида инвесторларнинг банк акцияларига бўлган қизиқиши тобора ортиб бормоқда.

«Таҳлилларга кўра, – дея давом этди Ў.Очилов, – фонд биржаси савдоларида инвестор сифатида жисмоний ва юридик

айланма маблағларини кўпайтириш, кредит портфелларини соғломлаштириш ва даромадини ошириш бўйича аниқ чоратadbирлар амалга оширилиши тижорат банкларининг янада ривожланиши ва фонд бозорида фаоллашувига кенг йўл очиб бормоқда.

«Ҳисобот даврида фонд биржасида энг йирик савдо битими «Ипотека-банк» АТБнинг 43,1 млрд. сўмлик акциялари билан амалга оширилди, бу тижорат банклари қимматли қозғалари билан амалга оширилган битимлар ҳажмининг 57 фоизини ҳамда умумий биржа айланмасининг 54 фоизини ташкил қилди», – дея таъкидлади биржа таҳлилчиси.

Ўқтам Очиловнинг қайд этишича, 2015 йилнинг I ярим йилида фонд биржаси савдоларида жисмоний шахсларнинг иштироки сезиларли даражада фаоллашиб, рўйхатга олинган умумий битимларнинг 80 фоизи ёки 1011 таси жисмоний шахслар томонидан амалга оширилган.

«Бу жиҳатдан, «Туронбанк» акциядорлик-тижорат банкини мисол қилишим мумкин, – деди у. – Банкнинг 493 минг дона акцияси 647 нафар жисмоний шахс томонидан 756 та битим орқали 8,4 млн. сўмга сотилди».

Камол НУРИЕВ.

Маҳаллий хомашёдан
замонавий сумкалар

Наманган шаҳридаги «Лазиз грант сервис» масъулияти чекланган жамиятида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифати ва ўзига хос дизайни билан харидорларга манзур бўлмоқда.

Нейлон материалдан турли сумкалар ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхона ривожда Президентимиз раҳнамолигида кичик бизнесни қўллаб-қувватлаш, хусусан, экспортбop ва импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар ишлаб чиқаришни янада такомиллаштиришга қаратилаётган алоҳида эътибор муҳим омил бўлаётир.

Корхона жамоасининг янги лойиҳалар устида изланиши, ички имкониятлар ҳисобидан 100 млн. сўм маблағ жалб этилиб, техник-технологик ўзгаришлар амалга оширилгани ўз самарасини бормоқда. 20 дона энг замонавий тикув дастгоҳида аёллар ва болалар учун импорт ўрнини босувчи ва экспортбop сумкалар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Бугунги кунда бу ерда сифат ва дизайнда хориж-ниқидан қолишмайдиган 46 турдаги маҳсулот тайёрланмоқда.

– Жорий йилнинг ўтган беш ойида 56 млн. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди, – дейди корхона бош ҳисобчиси Дилмурод Эгамбердиев. – Технологик янгиланишлар натижасида ишлаб чиқариш қуввати бир ярим баробар ошди. Айни пайтда корхонада ойига 4,5 минг дона маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда.

Йигирма икки киши меҳнат қиладиган корхона жамоаси маҳсулотларини ташқи бозорга чиқаришни режалаштирган. Ҳозирда хорижлик ҳамкорлар билан ўзаро шартнома тузиш бўйича музокаралар олиб борилмоқда.

ЎЗА.

2012 йилнинг I ярим йилида банк акциялари савдоси биржа битимлари умумий ҳажмининг 67,0 фоизини ташкил қилган бўлса, жорий йилнинг олти ойида бу кўрсаткич деярли 28 фоизга ортганини кўришимиз мумкин

қозғалари билан амалга оширилган савдо битимлари ҳиссасига тўғри келди, – деди «Тошкент» РФБнинг Ахборот-таҳлил бўлими бошлиғи Ўқтам Очилов. – Агар 2012 йилнинг I ярим йилида банк акциялари савдоси биржа битимлари умумий ҳажмининг 67,0 фоизини ташкил қилган бўлса, жорий йилнинг олти ойида бу кўрсаткич деярли 28 фоизга ортганини кўришимиз мумкин».

Банк акцияларининг ишончли, барқарор ва даромадли

шахсларнинг тижорат банклари қимматли қозғаларига бўлган қизиқиши ва ишончи ўсишда давом этмоқда. Хусусан, ўтган олти ой давомида биржа савдолари орқали жисмоний шахслар инвестицияларининг 91,2 фоизи, юридик шахслар инвестицияларининг 95,1 фоизи тижорат банклари қимматли қозғаларига йўналтирилган.

Мамлакатимизда банк соҳасига кўрсатилаётган доимий эътибор туфайли тижорат банкларининг капиталлашуви ва

ТАHLIL

Ўзбекистонда товарлар ва хизматлар нархининг динамикаси

Озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи. Озиқ-овқат саноатида ишлаб чиқарувчиларнинг нархлари индекси (ИЧНИ) 2015 йилнинг январь-март ойларида 1,7 фоизни ташкил этди, айти вақтда ИЧНИ ўтган йилнинг шу даврида 4,0 фоиз даражасида бўлган.

Қурилиш материалларининг нархи. Қурилиш материаллари саноатининг ИЧНИ 2015 йилнинг январь-мартда 112,1 фоизни ташкил этди, бу бошқа саноат тармоқлари орасида энг юқори кўрсаткич бўлди. Қурилиш материаллари саноатидаги нархлар ошишининг асосий манбаларидан бири бўлиб цемент нархи ҳисобланади. Бироқ, республиканинг барча цемент заводларида 2015 йилнинг 1 январидан бошлаб цемент нархлари (цементнинг «ПЦ 400-Д20» маркаси) ошмаган. «Оҳангаронцемент» АЖда мазкур маркадаги цементнинг нархи 30.10.2013 йилдан ўзгармаган. Шу вақт орасида «Бекободцемент» АЖда нарх 1 тоннаси учун 123,8 минг сўмдан 132,8 минг сўмгача ёки 7,3 фоизга, «Қизилқумцемент»да 98,6 дан 104,6 минг сўмга (6,0 фоиз), «Қувасойцемент» АЖда 95,2 дан 102,5 минг сўмга (7,7 фоиз) ошган.

Тартибга солиниши тартибга солиш органи томонидан Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг қарорлари билан назарда тутилган алоҳида товарлар нархларининг (тарифларининг) декларация қилиниши (келишуви)

Пахтанинг нархи. Пахта хомашёсининг 2015 йил 1 май ҳолатига нархи 1 тоннаси учун 1049,9 минг сўмни ташкил этди ва бу 2014 йилнинг 8 сентябрида ўрнатилган эди. Пахта толасининг нархи 1 тоннаси учун 3 759,2 минг сўмни ташкил этди.

Пахта ёғининг нархи. Пахта ёғининг нархи (тозаланган, дезодорация қилинмаган 1-навли) 2015 йилнинг 1 май ҳолатига 1 тоннаси учун 2 614,9 минг сўмни ташкил этди ва у 2014 йилнинг апрелидан буён ўзгармай келмоқда.

Бугдой ва уннинг нархи. Бугдойнинг харид нархи Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 26 майдаги 131-сонли қарори билан 1 кг учун 418 сўм даражасида белгиланган. Келишув баённомасига (2014 йил 15 сентябрдаги 39-сонли Келишув баённомаси) биноан олий навли бугдой унига амалдаги чакана нарх 1 кг учун 1 475 сўм даражасида, биринчи навлига – 1 кг учун 1050 сўм этиб, ноннинг нархи эса (2014 йил 15 сентябрдаги 33-сонли Келишув баённомаси) 1 донаси учун 650 сўм даражасида белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг қарорлари билан алоҳида товарларга қатъий белгиланган ва чекланган нархлар (тарифлар):

Бензиннинг нархи. 2015 йилнинг 1 январидан АИ-80 маркасидаги бензиннинг чакана нархи 1 литри учун 2030 сўм, АИ-91 марка-

Цементнинг улгуржи нархи («ПЦ 400-Д20»), 1 тоннаси учун минг сўм ҳисобида

	30.10. 2013 й.	22.04. 2014 й.	01.10. 2014 й.	01.01. 2015 й.	01.05. 2015 й.	30.10.2013 йилдан ўсиш, фоизда
«Оҳангаронцемент» АЖ	130,95	130,95	130,95	130,95	130,95	100,0
«Бекободцемент» АЖ	123,78	123,78	132,78	132,78	132,78	107,3
«Қизилқумцемент» АЖ	98,62	98,62	104,56	104,56	104,56	106,0
«Қувасойцемент» АЖ	95,18	96,55	102,50	102,50	102,50	107,7

2-жадвал.

Улгуржи нархлар динамикаси

«Ўзпахтасаноат» уюшмаси, 1 тоннаси учун минг сўм ҳисобида						
	30.10. 2013 й.	22.04. 2014 й.	01.10. 2014 й.	01.01. 2015 й.	01.05. 2015 й.	30.10.2013 йилдан ўсиш, фоизда
чигитли пахта	937,4	937,4	1 049,9	1 049,9	1 049,9	112,0
пахта толаси	3 355,4	3 355,4	3 759,2	3 759,2	3 759,2	112,0
линт	790,8	790,8	790,8	790,8	790,8	100,0

Озиқ-овқат саноати корхоналари уюшмаси, 1 тоннаси учун минг сўм ҳисобида

Пахта ёғи, тозаланган ҳидсизлангирилмаган 1-нав	2 519,3	2 614,9	2 614,9	2 614,9	2 614,9	103,8
Пахта ёғи, тозаланган ҳидсизлангирилган 1-нав	2 869,9	2 823,6	2 823,6	2 823,6	2 823,6	98,4

«Ўздонмаҳсулот» АК, 1 тоннаси учун минг сўм ҳисобида

Донни сотиб олиш нархи (улгуржи нарх)	380	380	418	418	418	110,0
---------------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-------

Чакана нархи, 1 кг (дона) учун сўмда

Бугдой уни, олий нав	1350	1350	1 475	1 475	1 475	109,3
Бугдой уни, биринчи нав	960	960	1 050	1 050	1 050	109,4
Бугдой уни, иккинчи нав	890	890	975	975	975	109,6
Ўзбекистонда етиштирилгани	905	905	990	990	990	109,4
Бугдой нони, 600 гр.	600	600	650	650	650	108,3

3-жадвал.

Энергия ишлаб чиқарувчиларнинг чакана нархи, 1 литр учун сўмда

	30.10. 2013 й.	22.04. 2014 й.	01.10. 2014 й.	01.01. 2015 й.	01.05. 2015 й.	30.10.2013 йилдан ўсиш, фоизда
Бензин АИ-80	1 645	2 005	2 005	2 030	2 030	123,4
Бензин АИ-91, АИ-92, АИ-93	1 810	2 210	2 210	2 235	2 235	123,5
Бензин АИ-95	1 995	2 435	2 435	2 460	2 460	123,3
Дизель ёнилғиси	1 645	1 975	2 175	2 200	2 200	133,7
Дизель ёнилғиси ЭКО	1 645	2 050	2 255	2 280	2 280	138,6

сидагининг нархи (АИ-92 ва АИ-93) – 2 235 сўм даражасида белгиланди. 2014 йил бошидан буён бензин нархининг ўсиши ўртача 23 фоиздан сал ошди.

Истеъмол ва улгуржи нархлар индекслари.

Истеъмол нархларининг индекси 0,5 фоиз бандга пасайди. 2015 йилнинг январь-мартда истеъмол саватчаси (истеъмол саватчаси 308 номдаги товар ва хизматлар – 90 озиқ-овқат ва 157 ноозиқ-овқат товарлари, 61 – хизматлар) нархларининг ўзгариши асосида ҳисоблаб чиқилган истеъмол нархларининг индекси (ИНИ) 2,6 фоизни ташкил этди. Мазкур индекс ўтган йилнинг кўрсаткичига (2,6 фоиз) нисбатан 0,5 фоиз бандга пасайган.

2015 йилнинг январь-март ойларида саноат товарлари ишлаб чиқарувчи-

Нархлар индексининг ўзгариши январь-март учун (нархлар ўсиши фоизда)

	Ўртача ойлик даража		Март ойида ўтган йилнинг декабрига нисбатан	
	2014 й.	2015 й.	2014 й.	2015 й.
Истеъмол нархи индекси (ИНИ)	0,9	0,7	2,6	2,1
Ишлаб чиқарувчиларнинг саноат маҳсулотлари нархи индекси (ИНИ)	0,9	0,7	2,7	2,2

4-жадвал.

лари бўлган корхоналарнинг нархлари индекслари (ИНИ) (корхоналарнинг нархлари 2015 йилнинг март ойида 2014 йилнинг декабрь ойига нисбатан) 2,2 фоизни ташкил этди, бу 2014 йилнинг худди шу даври кўрсаткичидан 0,5 фоиз бандга камдир. Гарчанд ўтган йилнинг биринчи чорагига нисбатан (22,1 фоиз) бу соҳада нархлар индекси 9,0 фоиз бандга пасайган бўлса-да, қурилиш товарлари саноатида

энг юқори ўсиш (12,1 фоиз) кузатилган. Қора металлургияда маҳсулот ишлаб чиқарувчилар нархларининг сезиларли ўсиши кузатилган (10,2 фоиз).

Енгил-саноатда (-0,3 фоиз) ва рангли металлургияда (-8,7 фоиз) корхоналар нархларининг пасайиши кузатилган. Саноатнинг бошқа тармоқларида товарлар нархлари тахминан 2014 йилнинг декабридаги даражада сақланиб қолган.

Ишлаб чиқарувчиларнинг саноат тармоқлари бўйича нархлар индекси январь-март ойлари учун (ўтган йилнинг декабрига нисбатан фоизда)

Ахборот ва статистика бўлими томонидан Молия вазирлиги (www.mf.uz) ва Давлат статистика қўмитасининг (www.stat.uz) материаллари асосида тайёрланди.

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СЎМГА НИСБАТАН КУРСИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2015 йил 21 июлдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлар учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	1888,08	1 Канада доллари	1978,01	1 Норвегия кронаси	314,27	1 евро	2820,96
1 Англия фунт стерлинги	4006,97	1 Хитой юани	413,97	1 Польша злотийси	676,94	10 Жанубий Корея вони	22,30
1 Дания кронаси	372,93	1 Кувейт динари	8478,94	1 Сингапур доллари	1873,20	10 Япония иенаси	207,06
1 БАА дирҳами	699,76	1 Россия рубли	45,22	1 СДР	3575,18	*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.	
1 АҚШ доллари	2570,22	1 Украина гривнаси	116,75	1 Туркия лираси	966,76		
1 Миср фунти	328,25	100 Ливан фунти	170,78	1 Швеция кронаси	297,16		
1 Исландия кронаси	18,91	1 Малайзия ринггити	675,31	1 Швейцария франки	2670,91		
Айрим хорижий валюталарнинг ўтган ҳафтага солиштирма кўрсаткичи:							
1 USD ▲ 2570,22 – (2565,29)		1 EUR ▼ 2820,96 – (2837,78)		1 GBP ▲ 4006,97 – (3975,94)		10 JPY ▼ 207,06 – (209,27)	

MINTAQALARDAN XABARLAR

Бухоро вилояти: тадбиркорлик субъектлари қўллаб-қувватланмоқда

Хукуматимиз томонидан юрт равнақиға ўз ҳиссасини қўшиб келаётган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига янада кенгроқ имкониятлар яратиб бериш, айниқса, минтақаларда фаолият юритаётган кичик бизнес вакиллариини замонавий техника ва технологиялар билан таъминлаш, шу орқали улар томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ва кўрсатилаётган хизматлар сифатини оширишга алоҳида эътибор билан қаралмоқда.

тирувчилари иш билан таъминланди. Шу билан бирга, аёллар тадбиркорлигини ташкил этиш ва ривожлантириш учун 4,0 млрд. сўм, хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантириш учун 4,4 млрд. сўм, озиқ-овқат ва ноозик-овқат товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва ички бозорни тўлдириш мақсадида 14,4 млрд. сўм миқдорида кредит маблағлари ажратилди. Шунингдек, тадбиркорлик субъектларига 2,2 млрд. сўм миқдорида микрокредитлар ажратилгани ҳам эътиборга моликдир.

Ромитан туманида фаолият юритаётган тадбиркорлик субъектларидан бири «Силк Сервис» масъулияти чекланган жамиятига ипак толаси маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш мақсадида пилла хомашёси сотиб олиш учун имтиёзли

шартларда қисқа муддатли кредит маблағлари ажратилди. Бунинг эвазига корхонада қўшимча 20 та янги иш ўрни яратилди. Мазкур корхонада олинадиган хомашёни қайта ишлаш натижасида бир йил мобайнида жами 70 тоннадан зиёд сифатли ипак толаси ишлаб чиқарилиб, 100 фоиз экспорт қилинмоқда.

Бугунги кунда касб-хунар коллежлари битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш, уларни иш билан таъминлаш муҳим аҳамият касб этмоқда. «Асака» банкнинг Бухоро вилояти филиали мутахассислари ҳам касб-хунар коллежлари битирувчиларини иш билан таъминлаш мақсадида ташкил этилган турли тадбир-

ларда фаол иштирок этиб, ёш тадбиркорларга имтиёзли кредит олиш ҳуқуқини берувчи сертификатларни топширмоқда.

– Туманимиз аҳолисининг сут маҳсулотларига бўлган талабини қондиришга ўз ҳиссамни қўшиш ниятида «Асака» банкнинг Бухоро вилояти филиалига мурожаат этдим, — дейди **вобкентлик ёш тадбиркор Дониёр Тошев**. – Бизнес-лойиҳамни амалга ошириш учун берган аризам қисқа муддатларда кўриб чиқилиб, ижобий ҳал этилгани аини муддао бўлди. Президентимизнинг 2009 йил 26 январдаги «Озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва ички бозорни тўлдириш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарорига мувофиқ, имтиёзли шартларда банк филиалидан ажратилган кредитга зотдор ва сермахсул чорва молларидан 10 бошини сотиб олдик. Ҳозирда туманимиз аҳолисини сифатли сут ва сут маҳсулотлари билан таъминлаб келаямиз. Келгусида «Асака» банкнинг молиявий кўмагида маҳсулот ишлаб чиқариш суръатини оширишни режалаштирганмиз. **Рашид МИРЗАКАРИМОВ.**

Минтақавий филиаллар фаолияти

Юртимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни молиявий қўллаб-қувватлаш, фермерликни ривожлантириш, якка тартибдаги меҳнат фаолияти ҳамда онлавий бизнес ва касаначиликни ривожлантиришда «Микрокредитбанк» акциядорлик-тижорат банкнинг Сурхондарё вилояти филиали томонидан эътиборга молик ишлар амалга оширилмоқда. Муассаса филиали айниқса, қишлоқ жойларда аҳолини микромолиявий хизматлардан баҳраманд қилиш ва шу орқали юртимизда ишбилармонлик муҳитини яхшилашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда.

Банк филиали соҳага кўпроқ вилоят ёшларини жалб қилишга эътибор қаратиб, бу борада вилоят хотин-қизлар қўмитаси, «Камолот» ЁИХ, ўрта махсус касб-хунар таълими бошқармаси, «Маҳалла» жамғармаси ҳамда сиёсий партиялар билан яқиндан ҳамкорлик қилмоқда. Жорий йилнинг биринчи ярим йиллик даврида филиал томонидан ҳамкор ташкилотлар билан бирга «Энг яхши бизнес-лойиҳа», «Ёш тадбиркор – юртга мададкор», «Диплом билан бизнесга» каби мавзулар доирасида турли учрашув ва семинарлар ташкил этилиб, 70 дан ортиқ коллеж битирувчиларига имтиёзли кредит олиш ҳуқуқини берувчи сертификат топширилди. Тикувчилик, гўзаллик салони, қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқариш, сартарошхона, миллий хунарамандчилик, касаначилик ва сервис хизматини ривожлантириш мақсадида 210 нафар коллеж битирувчисига жами 1 716,7 млн. сўмлик имтиёзли (йиллик 3 фоизли) микрокредит маблағлари ажратилди, натижада 237 та янги иш ўрни яратилди.

«Микрокредитбанк» АТБнинг Сурхондарё вилояти Термиз шаҳар амалиёт бўлими томонидан ҳам мижозларга ҳудудий озиқ-овқат ва саноат

салоҳиятини ривожлантиришга, агросаноатни қишлоқ хўжалиги техникалари билан таъминлаш манзилли дастурларининг ижроси юзасидан кам қувватли ва фаолиятсиз корхоналарни молиявий қўллаб-қувватлаш ҳамда ишлаб чиқариш қувватларини оширишга имтиёзли сармоялар йўналтирилмоқда. 2015 йилда ана шу мақсадлар йўлида жами 10 538,0 млн. сўмлик кредит ажратилиб, шундан саноат ва ишлаб чиқаришдаги 38 та лойиҳага 4 245,0 млн. сўм, хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасидаги 34 та лойиҳага 2 110,0 млн. сўм, озиқ-овқат дастури асосидаги 70 та лойиҳага 4 183,0 млн. сўм ҳажмида кредит маблағлари ажратилиб, 1 437 та янги иш ўрни ташкил этилди.

Бундан ташқари, «Микрокредитбанк» АТБнинг Сурхондарё вилояти филиалидаги молиялаштириш ишларига халқаро молия институтлари ҳам жалб қилинган. Хусусан, Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш Халқаро фонди (IFAD)нинг «Ўзбекистон Республикаси мева-сабзавотчилик тармоғини ривожлантиришни қўллаб-қувватлаш» кредит линияси орқали жорий йилнинг 6 ойи давомида интенсив ва маҳаллий боғлар,

узумзорлар яратиш, иссиқхона қуриш, музлатгичли омборхоналар барпо қилиш, қишлоқ хўжалиги техникаси сотиб олиш, мева ва сабзавотларни қуриштиш ускунаси харид қилиш, хўл меваларни қайта ишлаш ҳамда қадоклаш ускуналари сотиб олиш мақсадида 2 569,4 млн. сўм ҳамда 498,1 минг АҚШ доллари миқдорида кредит маблағи ажратилиб, 38 та лойиҳа ўзлаштирилди.

Хусусий секторни ривожлантириш Ислон корпорацияси билан ҳамкорлик натижасида Кумқўрғон филиали мижози «Абдулқосим Ниёзов» хусусий корхонаси аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш мақсадида қиймати 550 минг АҚШ доллари миқдоридаги кредитни ўзлаштириб, 10 дан ортиқ янги иш ўрнини яратишга эришди.

Узун филиали мижози «Меҳрож» хусусий корхонаси раҳбари Қ.Шукуровга эркаклар кийим-кечаклари ишлаб чиқариш мақсадида 200 млн. сўм миқдорида кредит маблағи ажратилиб, 20 та ишчи ўрни яратилди ва шундан 7 тасига коллеж битирувчилари жалб этилди.

Аёллар тадбиркорлигини молиявий қўллаб-қувватлаш «Микрокредитбанк» АТБнинг устувор вазибаларидан ҳисобланади. Сурхондарё вилояти филиали томонидан ўтган даврда ушбу йўналишда 2 399,0 млн. сўмлик имтиёзли кредитлар ажратилиб, минтақа хотин-қизларини доимий иш билан таъминлашга муваффақ бўлинди. Жумладан, Узун филиали мижози «Тўмарис-Истиқбол-Текстиль» хусусий корхонаси раҳбари Д.Тўхтасиновага тикувчиликни ривожлантиришга 75 млн. сўм, Қизирик филиали мижози «Мўтабар-тек-

стиль» хусусий корхонаси раҳбари Х.Валиевага болалар кийим-кечаклари ишлаб чиқариш ва қандолатчилик билан шуғулланиш мақсадида 25 млн. сўм, Жарқўрғон филиали мижози «Жарқўрғон-Зиё» хусусий корхонаси раҳбари С.Аҳмедовага пайпоқ ишлаб чиқаришга 59 млн. сўм ва Учқизил филиали мижози «Сурхон Барака Инвест» МЧЖ раҳбари Ф.Исmoilовага мева-сабзавотларни қуриштиш ускунаси сотиб олиш мақсадида 120 млн. сўмлик кредит маблағи ажратилди. Ҳозирда ушбу корхоналар харидоргир маҳсулотлар турини кўпайтириб, уларнинг асосий қисmini экспортга тайёрламоқда.

Шунингдек, «Микрокредитбанк» АТБнинг Сурхондарё вилояти филиалида мижозларга хизмат кўрсатишнинг барча йўналишлари замон талабларига мослаштирилган. Хусусан, «SMS-банк», «Интернет-банк», халқаро тўлов карталари, халқаро пул ўтказмалари орқали мижозларга тез, қулай ва ишончли хизмат кўрсатиб келинмоқда. 9 та филиалда халқаро пул ўтказмалари тизими йўлга қўйилган, Учқизил, Ангор ва Қизирик туман филиалларида эса, конверсион операциялар бўлими фаолият юритмоқда.

Филиалнинг аҳоли кўлидаги бўш пул маблағларини жалб қилиш борасидаги ишлари хусусида тўхталиб, у ерда миллий валютадаги «Болажон», «Аёл қувончи», «Талаба», «Наврўз», «Кўклам» ва хорижий валютадаги «Кафолат», «Универсал» номли омонатлар кўпроқ мижозларда қизиқиш уйғотаётганини таъкидлаш мумкин.

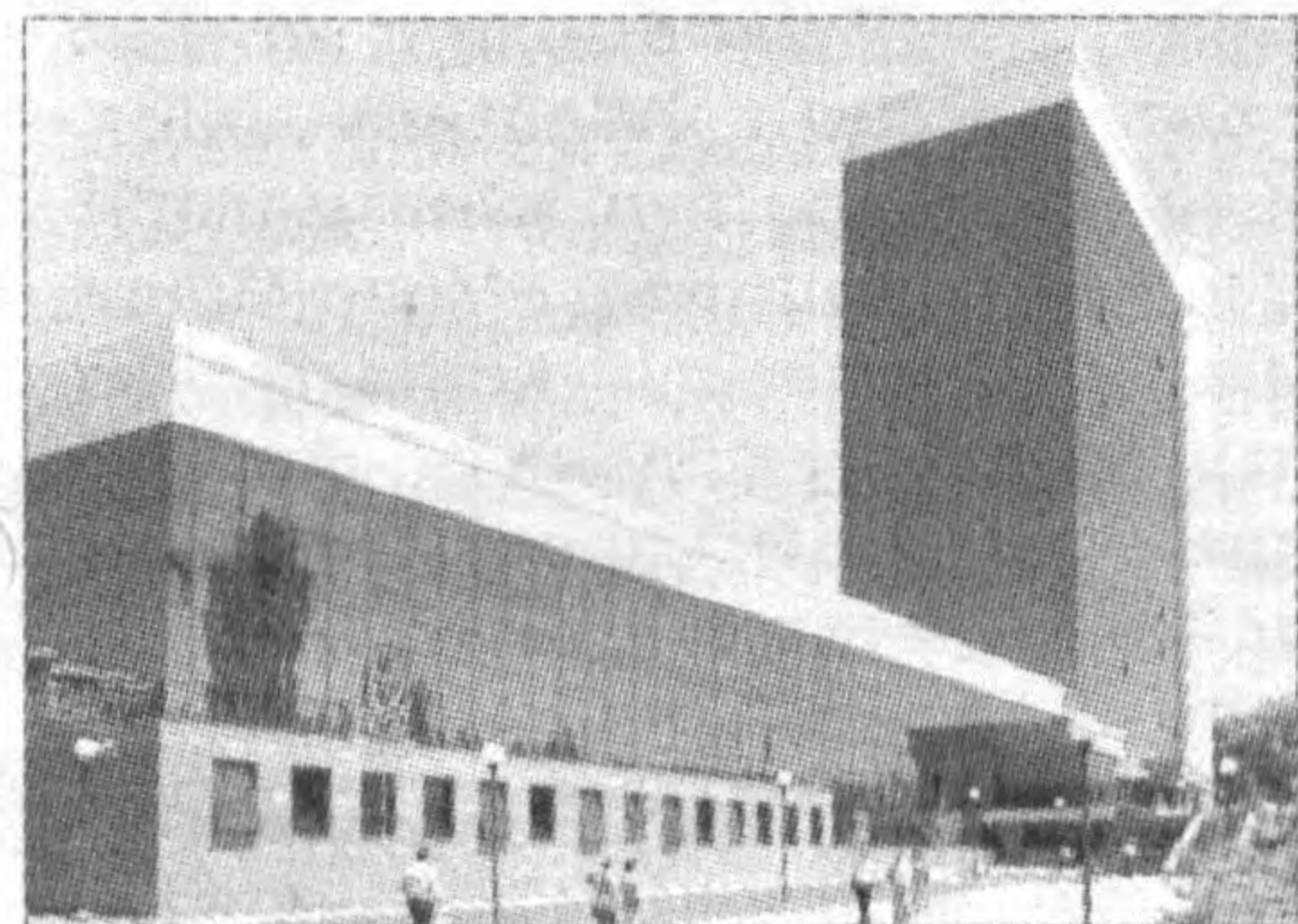
Назира МАВЛОНОВА

SUG'URTA BOZORI

Суғурта инфратузилмаси кенгаймоқда

«Ўзбекинвест» экспорт-импорт миллий суғурта компанияси кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари ҳамда аҳолига янада қулайлик яратиш мақсадида янги суғурта бўлинмаларини очиб, ўз инфратузилмасини кенгайтирмоқда.

Маълумки, хизмат кўрсатиш соҳасида жўрофик кенг кўламдорликка эга бўлиш устувор вазифалардан бири бўлиб, у хизмат турларини тарғиб қилиш ва кўпроқ мижозларни жалб этишнинг энг самарали йўли саналади. Шу боис, бугунги кунда молия муассасалари ўз стратегик йўналишида барқарор натижаларга эришиш мақсадида ҳудудий тузилмаларини сон жиҳатидан кўпайтириб бормоқда.

Жумладан, «Ўзбекинвест» ЭИМСК ҳам жорий йилнинг июнь ойида Тошкент шаҳрининг Сирғали, Шайхонтохур

ва Мирзо Улуғбек туманларида янги 3 та суғурта бўлимини ишга тушириб, улар сонини қарийб 130 тага етказди.

Бундан ташқари, шу йил бошидан бўён компания томонидан 5 та, чунончи, Фарғона вилояти филиали негизда «Кува» ва «Бешариқ», Бухоро вилояти филиалида «Олот», Қорақалпоғистон Республикаси филиалига қарашли «Шуманай» ҳамда Навоий вилояти филиали қошида Навоий шаҳар бўлими фаолияти йўлга қўйилди. Муассаса бошқаруви йил якунига қадар жойларда яна 5 та бўлинмани очишни режалаштирган.

Таъкидлаш жоиз, айти пайтда «Ўзбекинвест» ЭИМСК республика суғурта бозорининг етакчиларидан бири бўлиб, ўзининг мамлакатимиз минтақалари бўйлаб 14 та филиали, 129 та бўлинмаси ҳамда мингга яқин хизмат кўрсатиш агентликлари орқали аҳолига 100 дан зиёд анъанавий суғурта хизматларини тақдим этиб келмоқда.

Наргиз АХМЕДОВА.

Эндиликда абитуриентлар суғуртавий ҳимояланади

Жорий йилда «KAFOLAT sug'urta kompaniyasi» АЖ томонидан «Абитуриент суғуртаси» деб номланган янги суғурта маҳсулоти жорий этилди.

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, республикамизда суғурта тизими тобора ривожланмоқда. Соҳа субъектлари бўлмиш суғурта компаниялари нафақат ўз стратегик вазифалари сари, балки жаҳон амалиётида амалда бўлган энг жозибадор ва томонлар манфаатларига тўлиқ хизмат қилувчи хизматларни босқичма-босқич ўзлаштириб боришга ҳаракат қилмоқда.

Жумладан, «KAFOLAT sug'urta kompaniyasi» АЖ ҳам бугунги кунда ўз бозор мавқеини янада мустаҳкамлаш, янги суғурта хизматлари кўламини кенгайтиришга жиддий эътибор қаратмоқда. Муассасанинг бу борадаги фаолияти, айниқса, аҳолининг ёш ва ижтимоий келиб чиқишига қаратилаётгани алоҳида аҳамиятга эгадир.

«Абитуриент суғуртаси» ҳам жамиятнинг айти мавсумга доир энг жозибадор маҳсулоти саналади. Мазкур хизмат Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус ўқув юртларига кирувчи абитуриентларнинг суғуртавий ҳимоясини янада мустаҳкамлаш ва улар учун кенг қулайликлар яратиш мақсадида ишлаб чиқилди.

«Абитуриент суғуртаси»да абитуриентлар бахтсиз ҳодисалардан суғурталаниб,

бунда уларни турли ҳодисалар натижасида ҳаёти ва соғлиғига етказилган зарар оқибатидаги молиявий йўқотилишлардан ҳимоялаш мақсади кўзда тутилган.

Эслатиб ўтамиз, айти пайтда «KAFOLAT sug'urta kompaniyasi» АЖ томонидан юридик ва жисмоний шахслар учун суғуртанинг 17 синфи бўйича 80 га яқин суғурта хизматлари тақдим этиб келинмоқда.

Ширин БАЙСЕНОВА.

АКТ тизимини ривожлантириб

Пойтахтимизда «Ўзагросуғурта» акциядорлик жамияти фаолиятида мижозлар билан ишлаш ва интерфаол хизматлар даражасини ошириш бўйича CRM тизимини жорий қилишга бағишланган анжуман бўлиб ўтди.

Тадбирда иштирокчилар мазкур компания томонидан ахборот-коммуникация тизимини ривожлантириш борасида амалга оширилаётган чора-тадбирлар мазмунини билан танишди.

Унда таъкидланишича, компанияда мазкур тизимни ривожлантириш 2007 йилдан бошланган бўлиб, бу борадаги дастлабки ишлар муассасанинг барча вилоят марказлари, дирекцияларида электрон маълумотлар алмашинуви йўлга қўйишдан бошланган.

– Илк бора дирекциялараро VPN тизими 2007 йилда жорий қилинди, – дейди «Ўзагросуғурта» АЖнинг ахборот-коммуникация технологияларини жорий қилиш ва ривожлантириш бўлими етакчи мутахассиси Зиёвуддин Жалилов. – 2010 йилга келиб барча дирекция ва бўлинмалар корпоратив тармоққа уланди. Бу, ўз навбатида, компания учун қатор қулайликлар, жумладан, суғурта шартномалари электрон базасини марказлаштирилган тарзда юритиш, электрон хатлар тизимининг онлайн тарзда ишлашини ва ҳудудий бўлинмаларга корпоратив тармоқ орқали интернетга чиқишини таъминлади, шунингдек, электрон дастурга киритиш, шартномалар ҳисоботини кўриш ва электрон почта тизимидан самарали фойдаланиш имконини туғдирди.

Компания бошқаруви 2014 йилдан замонавий коммуникация тизимларидан унумли фойдаланиш ва иш самарадорлигини ошириш мақсадида дирекцияларнинг ўтказувчанлик каналлари куввати ва интернет тармоғи тезлигини оширди: Тизимда интернет тармоғидан фойдаланиш йўлга қўйилди. Солиқ, статистика, пенсия жамғармаси ва бошқа ҳисоботларни электрон шаклда тақдим этиш имкониятлари яратилди.

«Ўзагросуғурта» АЖ ўз моддий-техника базасини янгилаш мақсадида доимий равишда барча қўйи тузилмаларини замонавий компьютер қурилмалари билан таъминлаб келмоқда. Ахборот тизимини кучайтириш мақсадида янги сервер қурилмалари харид қилиб, жойларга ўрнатмоқда.

Тадбирда компания электрон ҳужжат алмашинуви бўйича «PEGAS» электрон дастурий таъминотидан самарали фойдаланиб, тизимда қоғозсиз ҳужжат алмашинув даражасини имкон қадар кенгайтиришга эришганлиги таъкидланди. Бунда электрон ҳужжат алмашинуви ва ижро интизоми назорати бўйича масъул ходимлар белгиланиб, электрон ҳужжат алмашинуви ва ижро интизоми назорати бўйича ягона

CRM, BPMONLINE платформасига компаниянинг барча хизмат турларини ўтказиш ишлари амалга оширилмоқда. Ушбу тизим 2015 йил охирига бориб тўлиқ ишга туширилиши кутилмоқда.

VOIP телефония лойиҳасини ишга тушириш бўйича эса, ушбу соҳада етакчи ташкилотлар билан музокара олиб борилмоқда. Ҳозирги вақтда лойиҳанинг сўнгги босқичлари бўйича ишлар йўлга қўйилиб, у шу йилнинг июль-август ойларида ишга туширилиши режалаштирилган.

Анжуманда давлат бошқарувида АКТнинг тегишли тизимларини шакллантириш вазифаларини босқичма-босқич амалга ошириш мамлакатимизнинг коммуникациялар ва стандартлар жаҳон тизими

Мижозларга сифатли хизмат кўрсатиш мақсадида дунёнинг етакчи дастурловчи компанияларидан бири (TERRASOFT)нинг CRM, BPMONLINE платформасига компаниянинг барча хизмат турларини ўтказиш ишлари амалга оширилмоқда. Ушбу тизим 2015 йил охирига бориб тўлиқ ишга туширилиши кутилмоқда.

идоралараро тизим жорий қилинганлиги қайд этилди.

Ҳозирги кунда «Ўзагросуғурта» АЖда Давлатимиз раҳбарининг 2014 йил 3 апрелдаги «Иқтисодиётнинг реал секторида ахборот-коммуникация технологияларини янада жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 2158-сонли Қарори ижросини таъминлаш ва мижозларга сифатли хизмат кўрсатиш мақсадида дунёнинг етакчи дастурловчи компанияларидан бири (TERRASOFT)нинг

жадал интеграцияси учун зарур ва етарли шарт-шароитлар яратишини, глобал ахборот тармоғида ҳозир бўлишини кенгайтириш ва халқаро меҳнат тақсмотида иштирок этишнинг йўналишлари доираси ва кўламинини динамик ривожлантиришга кўмаклашишини инобатга олиб, «Ўзагросуғурта» тизимида ушбу йўналишда бундан кейин ҳам доимий изланишлар олиб борилиши айтиб ўтилди.

Эъзоз КАМОЛОВА.

ЭЪЛОН

XALQ BANKI

Банк номининг ўзгарганлиги тўғрисидаги хабарнома

Халқ банки акциядорларининг 2015 йил 29 июндаги йиллик умумий йиғилишида Банк номини «Ўзбекистон Республикаси Давлат-тижорат Халқ банки»дан «Ўзбекистон Республикаси акциядорлик тижорат Халқ банки»га ўзгартириш тўғрисидаги қарори қабул қилинди. Банк Уставига тегишли ўзгартиришлар Ўзбекистон Республикаси Марказий банкида 2015 йилнинг 20 июлида 25-сон билан рўйхатга олинди.

Банкнинг янги фирма номи:

давлат тилида: тўлиқ – «Ўзбекистон Республикаси акциядорлик тижорат Халқ банки», қисқартирилган ҳолда – Халқ банки;

лотин алифбосида номи: тўлиқ – «O'zbekiston Respublikasi aksiyadorlik tijorat Xalq Banki», қисқартирилган ҳолда – Xalq banki;

рус тилида: тўлиқ – «Акционерный коммерческий Народный банк Республики Узбекистан», қисқартирилган ҳолда – Народный банк;

инглиз тилида: тўлиқ – «Joint-stock Commercial Xalq Bank of the Republic of Uzbekistan»; қисқартирилган ҳолда – JSC «Xalq bank».

Банк номининг ўзгариши, Банк билан тузилган шартномаларнинг ҳамда мазкур шартномалардан келиб чиқадиган ҳуқуқ ва мажбуриятларнинг ўзгаришига асос бўла олмайди.

Банк бош офисининг юридик манзили ҳамда банк филиалларининг юридик манзиллари, уларнинг тўлов реквизитлари (банк номидан ташқари), электрон манзиллари ва телефон рақамлари ўзгаришсиз қолади.

Хизматлар лицензияланган.

«Ўзбекистондаги энг яхши бўлинма»

«Invest Finance Bank» хусусий акциядорлик-тижорат банкининг Тошкент вилояти филиалига қарашли Чирчиқ мини-банки «Western Union» халқаро пул жўнатмалари тизими бўйича ана шундай номга сазовор бўлди.

Халқаро пул жўнатмалари тижорат банклари чакана хизматлари орасида энг оммалашган хизматлардан саналади. Бугунги кунда Ўзбекистонда ўнга яқин ана шундай тизимлар амалда бўлиб, улар орқали республикамиз аҳолиси дунёнинг исталган мамлакатига пул жўнатиш ва қабул қилиб олиш имконига эгадир.

Шулардан бири 140 йиллик тажрибага эга «Western Union» халқаро пул жўнатмалари тизими бўлиб, унинг айна пайтда 200 дан ортиқ давлатда 500 мингдан зиёд бўлинмаси мавжуд.

Ўзбекистонда тижорат банкларининг деярли барчасида мазкур тизим доирасида хизмат кўрсатилади. Жумладан, «Invest Finance Bank» ХАТБ ҳам ўз фаоли-

тини бошлаганидан буён мижозлар эътиборига ушбурдаги халқаро пул жўнатмаларини кенг доирада тақдим этиб келмоқда. Улар орасида муассасанинг Чирчиқ мини-банки мижозлар ўртасида энг кўп жўнатмаларни амалга оширган «Ўзбекистондаги энг яхши бўлинма» деб топилди.

Маълумот. «Invest Finance Bank» ХАТБнинг Тошкент вилояти филиалига қарашли Чирчиқ мини-банки 2010 йилдан буён фаолият юритиб, аҳолига «Western Union» халқаро пул жўнатмаларидан ташқари, «MoneyGram», «Unistream», «Контакт», «Золотая корона», «Anelik», «Азия-Экспресс» каби тизимлари бўйича хизмат кўрсатиб келмоқда.

Наргиз АХМЕДОВА.

Мафтункор ва сеҳрли диёр

Жонажон Ўзбекистонимизнинг ўхшаши йўқ табиат манзаралари, Самарқанд, Бухоро, Хивадаги асрларга тенгдош обидалар, Бахмалнинг оппоқ тонги, Паркент боғлари, Сурхондарёнинг тоғли худудидаги қишлоқ, шарқираган Угам дарёси, файзли ҳовли жойлар... Буларнинг баридан Ўзбекистон Бадий академияси Халқаро маданият карвон саройида бошланган «Сеҳрли диёр» мавзусидаги кўргазмада баҳра олиш мумкин.

Кексаларни эъзозлаш йилига бағишлаб ташкил этилган мазкур кўргазмада мохир мусаввир Исфандиёр Ҳайдаровнинг асарлари тасвирий санъат ихлосмандлари эътиборига ҳавола этилган.

учун зарур барча шароит ва имкониятларни яратиш, уларни янги-янги марралар сари руҳлантириш Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида миллий тасвирий санъатни раванг топтириш борасида амалга оширилаётган эзгу саъй-ҳаракатларда алоҳида ўрин эгаллашини таъкидлади.

Ибратли миллий анъана ва қадриятларимизга, она табиатга, жонажон диёримизга ҳурмат ва эҳтиром, ҳаётда учрайдиган ҳар бир ёрқин детални безътибор қолдирмаслик, обод, файзли, тинч ва осойишта ҳаётимизни рангин бўёқларда ифодалаш И.Ҳайдаров ижодида асосий ўрин эгаллайди.

Ижодкорнинг юртимиз бетакрор манзараларини акс эттирган картиналари диёримизнинг турли гўшаларидаги музей ва галереялар билан биргаликда хорижий давлатлардаги музей ва шахсий тўпламларда сақланмоқда.

«Сеҳрли диёр» деб номланган ушбу бадий кўргазмада тинч ва осуда ҳаётимизга шукроналар айтиш, жонажон Ватанимиздан фахрланишга, истиқлол неъматлари, фаровон кунларимизни, сўлим табиатини кўз қорачигидек асраб-авайлашга, ёши улуг инсонларнинг қадрига етишга чорловчи элликдан ортиқ тасвирий асар томошабинлар эътиборига ҳавола этилган.

Ўзбекистон Бадий академияси раиси А.Нуриддинов, адабиётшунос олим Ш.Ризаев ва бошқалар ижод аҳлининг эркин ва самарали меҳнат қилиши

Оилавий корхоналарнинг муваффақияти

Навоий шаҳридаги «Навоий Маржона келажоги» оилавий корхонаси «Гўзаллик салони», озиқ-овқат дўкони ва тикувчилик цехини ўз ичига олган мажмуа ташкил этиб, аҳолига сифатли хизмат кўрсатиб келмоқда.

Президентимиз раҳнамолигида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, соҳа субъектлари фаолиятини қўллаб-қувватлаш, уларга имтиёз ва преференциялар беришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бунинг самарасида ҳудудлар инфратузилмаси яхшиланиб, иқтисодий салоҳияти юксалмоқда, энг муҳими, аҳоли фаровонлиги ошмоқда.

Навоий вилоятида 192 оилавий корхона самарали фаолият кўрсатаётир.

«Навоий Маржона келажоги» оилавий корхонасида меҳнат қилаётган ўндан зиёд ишчининг асосий қисми коллеж битирувчиларидир.

– Бултурги даромадимиз ва тижорат банкининг имтиёзли кредити ҳисобида корхона таркибида тикув цехи очдик, – дейди **корхона раҳбари Барно Ўроқова**. – Хориждан замонавий, автоматлаштирилган тикув дастгоҳлари келтириб ўрнатдик ва тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни йўлга қўйдик. Айна пайтда болалар, эраклар ва аёллар кийимлари, турли трикотаж маҳсулотлари тайёрланмоқда.

Жорий йилдан бошлаб янги дизайн асосида болалар ва аёллар кийими ҳамда сумка тайёрлаш ўзлаштирилди. Корхона маҳсулотлари шаҳар марказидаги дўконларда сотилмоқда.

ЎзА материаллари асосида.

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

АХБОРОТ-ТАҲЛИЛИЙ ГАЗЕТА

ҲАМКОРЛАРИМИЗ ВА МУАССИС

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки

«Norma» МЧЖ

«Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖ

БОШ МУҲАРРИР

Акмал НАЗАРОВ

Нашр учун масъул

Анвар АСРОРОВ

ЧОП ЭТИШГА ТАЙЁРЛОВЧИ

Газета «Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖнинг
компьютер базасида
саҳифаланди

АХБОРОТ КЎМАГИ

ЎзА, «Туркистон-пресс» НАА

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ:

100084, Тошкент ш.,

Ғ. Мавлонов кўчаси,

1а-уй, 3-кават.

e-mail: info@banknews.uz

www.banknews.uz

Реклама ва эълонлар учун
234-43-18

телефони орқали мурожаат қилинг.

Юридик шахслар учун нашр индекси – 102.

Жисмоний шахслар учун нашр индекси – 377.

Тахририятнинг фақат ёзма розилиги билан «Банк ахборотномаси»да эълон қилинган материалларни кўчириб босишга ижозат берилади.

Қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва қайтарилмайди.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2012 йил 10 январда 0065-тартиб рақами билан рўйхатга олинган.

Газета ҳафтанинг пайшанба куни чоп этилади.

Буюртма № 2287

Адади: 6337 нусха.

Нархи шартнома асосида.

Газета АЗ ҳажмда, 3 шартли босма табоқда чоп этилди.

Босишга рухсат этилди: 22.07.2015 й., 12.00.